

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 3 • Perjantaina 5. helmikuuta 2010

61. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 22 %)

Kurkijoen piiska luovutettiin keräilykokoelmaan

Tom Frisk: ”Tämän tyylisiä piiskoja löytyy vähän”

Kurkijoen piiska on luonnonpuuvartisena keräilyharvinaisuus, kertoo yli 200 piiskaa eri puolilta maailmaa kerännyt Tom Frisk Tampereelta.

- Harrastus alkoi parikymmentä vuotta sitten Unkarista, jossa olin turistimatalla, hän kertoo ja jatkaa, että siellä piiskat ovat pitkiä ja kauniisti koristeltuja. Se on paukutteluväline, jolla ei koskaan lyödä.

- Australiassa ja Amerikassa uusin myyntitapa on nettikauppa, vanhat piiskat eivät enää päädy antiikki-kauppoihin. Melbournessa työmatkalla ollessani totesin, että siellä piiskoja myydään melkein jokaisessa nahka- ja laukkuliikkeessä. Onhan piiska Australiassa kuten Amerikassakin arkipäivän työväline karjanajossa. Kyprokselta niitä löytyy turistikauppojen matkamuisto-

hyllyiltä, toteaa paljon maailmaa sekä työn että vapaa-ajan tiimoilta matkustanut mies.

Paljosta matkustelusta huolimatta piiskoja on kertynyt vain reilusta 10 maasta.

Mikä piiskoissa kiinnosti?

- Ne ovat hienoa, taidokasta käsityötä. Varret on saatettu koristella sulatetulla metallilla. Metallirengas, johon siima on kiinnitetty, on myös usein huolella tehty. Taidokkuus näkyy myös hinnoissa, kun halvan kyproslaisen matkamuistopiiskan saa muutamalla eurolla, niin nettikaupassa laadukkaan ja ammattitaitoisesti työstetyn piiskan hinta saattaa kohota liki 1000:een dollariin, Tom Frisk harmittelee.

- Suomessa piiskoihin liittyy paljon väärinymmärrystä – siihen liitetään

seksuaalisia merkityksiä ja väkivaltaa. Mutta monessa kulttuurissa esim. Kirgisias- sa se on väline, joka pitää olla ja jonka tulee olla näytävä, Tom Frisk kertoo ja sanoo, että netin myötä taustatietojen löytäminen on

Arvi Heinonen luovutti tekemänsä Kurkijoen piispan tamperelaiselle Tom Friskille.

Tässä lehdessä mm.

Tarkka-ampuja Simo Häyhä oli talvisodan supersankaris. 4
Tervun Linnasaari..... s. 6-7
Kirjoituskilpailun II palkintokirjoitus:
Kotini on karjalaisuus s. 8-9

Toimitus on avoinna tiistaisin ja perjantaisin klo 9-14, paitsi suljettuna perjantaina 5.2.

Seuraavat lehdet ilmestyvät 19.2., 5.3., 19.3., 9.4.

helpottunut huomattavasti.

- Nettihuutokaupassa huomaa, että muitakin keräilijöitä löytyy, mutta koska en ole tavannut ketään, hän kommentoi harvinaista harrastustaan.

Puuvartisia on vähän

Hän kertoo kuulleen ensimmäisen kerran kurkijokelaisesta piiskasta joskus

Jatkuu sivulla 6

Piiskan historiaa

Prof. Tom Frisk lähetti käyttöni mielenkiintoisen kurkijokelaista piiskaa koskevan artikkelin. Sen on kirjoittanut prof. Sulo Haltsonen joka on toiminut mm. Helsingin yliopiston kirjaston slaavilaisen osaston johtajana ja oppihistorian dosenttina. Artikkelin on julkaistu Kalevalaseuran vuosikirjassa 14 v. 1934 otsikolla ”Kurkijokelainen piiska”.

Oheisa lyhennelmä em. artikkelista.

Etelä-Karjalassa ovat kansan harjoittamina kukoistaneet eräät käsityöt. Laatokan rannalla sijaitsevassa Kurkijoen pitäjässä on monet vuosikymmenet tehty piiskoja. (Viite 1. Huvittavaa on muuten sivumennen todeta, että rautakauden piiskalöytöjä on tehty mm. Kurkijoen Lopotista. Tarkemmin: A. Hackman, ja viittaus saksankieliseen lähteeseen, painettu Leipzigissä 1925).

Piiskojen, eli ruoskien tekoon ryhdyttäessä ensiksi tehtiin siima. Sitä varten leikattiin joko lehmän vuotaisesta mäntinahasta, eli päntistä tahi remmistä eli remelistä sopivia paloja. Remmi ostettiin ennen vanhaan kauppamatkoilla ollessa Venäjältä.

Leikkaaminen suoritettiin kiperäkäräisellä veitsellä. Tämä paloittelu tapahtui pöytää vasten siten, että leikkaaja oli ryntäät pöydällä ja hänen apulaisensa veti nahkaa veitsestä pois päin. Leveät, remmistä saadut nahkapalat viillettiin kolmeen kapeaan kappaleeseen vormun avulla. Tavallisimmin kuitenkin pänttinahka leikattiin käsivaralla suikaleiksi siten, että peukalon kynnellä altapäin ohjailtiin terävää nahkaveistä. Kuitenkaan ei viillekeitä leikattu aivan loppuun saakka eikä siis irroitettu toisistaan, sillä nahkan toisen pään piti jäädä piiskansiiman niskaksi. Siiman pituudeksi laskettiin neljä tahi viisi, joskus jopa kuusikin korttelia.

Sen jälkeen käytiin siimaa tikkaamaan. Vuoronperään tehtiin ruoskaveitsellä reikä nahkaviillokseen ja siitä pujotettiin viereinen viilleke lävitse. Näin saatiin siima lujitetuksi ja aivan kuin letitetyksi.

si. Työssä piti olla huolellinen ja vetojen täytyi olla voimakkaita.

Seuraavana vaiheena työssä oli niskan istuttaminen. Sitä varten oli tehty tikkuulauta, jossa oli puristavat leuat. Tikkuulautaa pidettiin polvien välissä ja nyt latikalla, leveähköllä ja terävällä nas- kalilla tehtiin reikiä ja tikattiin virvellä, pikilangalla, nahkapala valmiiksi.

Piiskan varsi valmistettiin hienonlaisesta tuomesta. Se oli yleensä viisi korttelia pitkä. Tätä varten keräiltiin nuoria hoikkia tuomia metsistä ja lehdoista sekä tuotiin tuvan orsille kuivumaan. Kuorta niistä ei otettu pois, se vain hangattiin puhtaaksi ja lakattiin.

Siima pantiin varteen ison naskalin avustuksella ja taidokkaasti kiinnitettiin siihen juuri nivenauhalla. Se oli valmistettu päntistä ja värjätty siniseksi sinkivellä.

Haltsonen mainitsee myös, että piisko- jen varsia voitiin koristaa eri tavoin, tupsuilla tahi sorvaamalla piiskan varteen nuppi tai jopa jonkinlainen soiva pilli, missä kieli oli läkipellistä. Tällainen piiska oli tietenkin normaalia kalliimpi.

Haltsonen mainitsee myös, että piisko- ja oli myös eri pituisia. Rekipiiskat olivat kärripiiskoja pitempinä.

Piiskoja käytiin kauppaamassa markkinoilla kautta maan ja ennen maamme itsenäistymistä niitä vietiin paljon myös Pietariin.

- Kaunis ja komea oli oikea kurkijokelainen piiska, kun se oli läpikotaisin huolellisesti ja taidokkaasti tehty. Mahtavasti heilahti kurkijokelainen, niin kuin piiskaa muualla yleisesti nimitettiin, kun sillä sivallettiin. Ennen kaikkea sillä opetettiin nuoria hevosia, väliin se oli rahtimiesten ja parissikkojen rattona ja mustalaiset sitä kovin mielellään käsissään pyörittelivät. Näin Sulo Haltsonen.

Lopuksi hän toteaa vuonna 1934: Joka tapauksessa nykyisin kurkijokelaisen piiskakulttuurin aika on ohitse.

Arvi Heinonen.

5.2.2010

Voiko kauneuteen kyllästyä?

Tämä talvi on hellinyt meitä kauneudellaan. Alkuvuodesta töihin tullessani oranssinpunainen kuu loisti sinertävien peltojen yllä ja hangen timantit hehkuiivat auton valoissa.

Monesta suusta on todettu: Tämä on kuin postikortista!

Tämähän on se talvinen maisema, jota muistellemme lapsuudesta, kun talvet olivat aina talvia. Oli pakkasta ja lunta!

Tämä on myös se maisema, jota markkinoimme ulkomaille. Vain ne porot ja revontulet puuttuvat tästä eteläisestä maisemasta. Hamburger Börs – hotellin johtajalta kysyttiin, ovatko ulkomaalaiset vieraat kehuneet talven kauneutta. Hän totesi, etteivät ihmeemmin, tämä on juuri sitä, mitä he ovat olettaneet ja odottaneet. Suomalaiset ovat puhuneet enemmän tämän talven erilaisuudesta.

Viime aikoina on kuulunut jo toisenlaisiakin

kommentteja: Aina sataa lunta, eikä tuo pakkaneen jo lopu, tulisi jo kevät...

Väsyvätkö silmät vai aivomme jatkuvasti ympärillä olevaan kauneuteen. Emme enää huomaakaan sitä. Siitä on tullut arkea! Ja arkihan on harmaata – niinhän usein sanotaan.

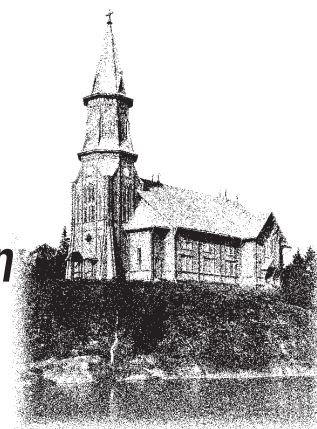
Menneisyyden kullatut muistot ulottuvat lapsuuden talvien säätiloihin. Onko kaunis myös kauniimpaa, kun se on vaikeasti saavutettavaa tai saavuttamatonta? Tänä vuonna kun talven kauneus on ympäröinyt meitä jo reilut kaksi kuukautta, valkoisuudesta alkaakin tulla harmautta ja kaipaamme vaihtelua.

Tätä kirjoittaessani auringonsäde pilkahtaa kerrostalon takaa suoraan sisään ja valaisee naapuritalon räystään jääpuikot loistavan keltaisiksi puikoiksi – kaunist!

Helena Sulavuori

Kynttilänpäivä

Jumalallinen kirkkaus

Joulu on niin suuri juhla, että sen jälkeiset juhlat peittyvät helposti elämän kohun alle. Kaikki eivät muista edes loppiaisen merkitystä, puhumattakaan uudenvuodenpäivästä, jonka kirkollista sanomaa tuskin monikaan muistaa. Tänä vuonna kynttilänpäivä on juuri ennen laskiaista, joten saatamme unohtaa senkin kirkkauden sanoman. Mitä muistammekin kynttilänpäivästä, sen hohde palauttaa mieliimme Joulun Lapsen ja hänen tuomansa pelastussanoman.

Kynttilänpäivä kertoo Simonista, joka tapaa temppelissä pienen Jeesus lapsen, jota hän on koko elämänsä odottanut. Hänelle oli Pyhä Henki ilmoittanut, että hän saa nähdä ennen kuolemaansa kansansa pelastajan. Niinpä ”hän otti lapsen käsivarsilleen, ylisti Jumalaa ja sanoi: - Herra, nyt sinä annat palvelijasi rauhassa lähteä, niin kuin olet luvannut. Minun silmäni ovat nähneet sinun pelastuksesi, jonka olet kaikille kansoille valmistanut: valon, joka koittaa pakankansoille, kirkkauden, joka loistaa kansallesi Israelille.” (Lk. 2:28-32)

Keväällä on monenlaisia juhlia, jotka tuovat uutta toivoa pimeydestä vapautuvaan vuodenaikaan. Vietämmehän tänään Runebergin päivää, jolloin muistamme Johan Ludvigia ja hänen aikalaisiaan. He ovat antaneet kansallemme syködyttäviä elämyksiä. Ennen kaikkea Runebergin Väinö Stoolin tarinat ovat jääneet elämään monen koululaisen sieluun. Runeberg on antanut meille myös monia kauniita virsiä, joissa heijastuu hänen rohkea uskonsa Jumalan huolenpitoon.

Kynttilänpäivä, joka on n. 40 päivää joulun jälkeen, sattuu myös ajankohtaan, jolloin eräitten vanhojen tietäjien mukaan Linnunradan tähtikuviossa tapahtuu muutoksia. ”Horisontin takaa nouseva auringonkajo voimistuu, kunnes Linnunrata ”katkeaa” keskeltä - talven selkä tahtuu. Kevät on tulossa.” (Kainulainen) Nyt seuraava sunnuntai on laskiaissunnuntai, jonka jälkeen tulee 40 päivän paastonaika. Meillä on nyt mahdollisuus ottaa ilo irti ja sitten aikanaan hiljentyä paastoon ja rukoukseen.

”Siis kiitos, armon Jumala, nyt lakkaamatta aivan, kun sinä meille sanassa osoitat tietä taivaan... Sen kalliin aarteen jokainen saa pitää omanansa. (virsi 183:7)

Kevään kirkkautta jokaiselle toivottaen

Eino Orpana

Kuolleita

Rakkaamme

Aili KAKKONEN

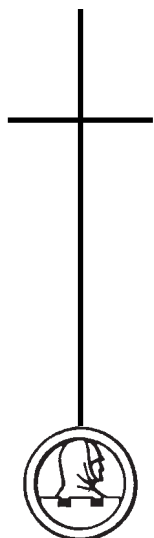
o.s. Heinonen
s. 30.12.1918 Kurkijoki
k. 28.12.2009 Helsinki

Pisin matka,
ei pitkä,
pisin tie jolle koskaan lähdin,
tämä poluton polku nurmen yli
tuonne, koivujen siimekseen.

Lämmöllä muistaen

Erkki
Helena
Eeva
Olli
perheineen

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Kiitämme osanotosta.

Rakkaamme

Aarne AHLGRÉN

* 26.1.1920 Kurkijoki
† 4.1.2010 Loimaa

Kiittäen
Kari
Minna ja Henric

Kanssamme kaipaamaan jäivät
Tarja ja Lauri
Tomi ja Tarja perh.
Muut sukulaiset ja ystävät

Hymni soi hovissa hiljaa,
tummana kaipuuta soi.
Aika on korjannut viljaa,
sarka jo kynnety on.

Siunattu läheisten saattamana. Lämmin kiitos osanotosta.
Kiitos myös kaikille isäämme hoitaneille.

Muistettavaa

Loimaan Seudun Karjalaseuran talvipäivän vietto sunnuntaina 14.2. Yläneen Pyhäjärvellä. HUOM. paikka muuttunut. Kokoonnutaan Sotainvalidien mökillä Veljesrannassa Pikonokantie 44. Opasteet paikalle. Ilmoittautumiset Revolle p. 0503628966

Hiitolan Pitäjaseura järjestää olympiatemaisen tarinailan ti. 16.2. klo 18 Tuomarink. 2 Pori. Vieraanamme 50-60 luvulla tunnettu naishihtijä Toini Pöysti. Toini kertoo sen ajan kisamuistoja mukanaan mm. olympiamitalit. Tervetuloa entiset ja uudet tarinoijat, ilmassa on suuren urheilujuhlan tuntua.

Hiitola-Kurkijoki Sukututkijat kokoontuu torstaina 18.2.10 klo 18 Karjalatalon Wärtsilä-salissa, Helsinki Käpylänselä. Aiheet: Kesän kotiseutumatkat sukututkijana ja sukujemme ja paikkojen nimien syntyperä. Seur. kokouksista ilmoitamme erikseen. Tervetuloa! Lisätietoja Veikko Revolta p. 050-5606049 tai veikkorepo@hotmail.com

TALVISOTAA KÄSITTELEVÄ ILTAPÄIVÄTILaisuus 20.helmikuuta klo14.00 Karjala- talossa, yläsalissa. Alustajina prof. Martti Häikiö: Mitä talvisota merkitsi meille. Toisena esitelmänä prof. Tapio Nikkari: Elisenvaara talvisodassa. Vapaan sanan aikana valmisteltuja puheenvuoroja. Järjestäjänä Kurkijoki-Seura ry ja Vpl Pyhäjärvi-seura ry

KARJALASTA KAJAHTAA, runoja ja tarinoita karjalaisen perheen elämästä. Lauantaina 6.3.2010 klo 15.00 (talvisodan 97. päivänä) Karjalatalolla Helsingissä. Esitys Eeva Härö, musiikki Kaija Eerola, ohjaus Eilakajja Sipponen. Runomatineaan vapaa pääsy, klo 14.00 maksullinen kahvitarjoilu.

NIMIPÄIVÄT

Helmikuu

5 Pe J.L. Runebergin

6 La Asser

6 La Saamelaisten kansallispäivä
Terhi, Teija, Tiia, Tea, Terhikki

7 Su Kynttilänpäivä

Riku, Rikhard

8 Ma Laina

9 Ti Raija, Raisa

10 Ke Elina, Ella, Ellen, Elna

11 To Talvikki

12 Pe Elma, Elmi

13 La Sulo, Sulho

14 Su Laskiais-sunnuntai,
Ystävänpäivä,
Voitto, Valentin, Tino

15 Ma Sipi Sipponen

16 Ti Laskiaistiistai

Kai

17 Ke Väinö, Karita, Rita, Väinämö

18 To Kaino

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Lauri Laukkanen (pj.), Raija Laaksonen, Tapio Nikkari, Jaakko Taitonen ja Leena Virtanen

Toimitussihteeri: Helena Sulavuori
ja toimittajina kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoimena: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
p. (02) 762 2551, 050-521 3336, toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmäkseen ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 70 senttiä/mm + alv 22 %
Mustavalk. 50 senttiä/mm + alv 22 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 12 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi.....39 euroa
6 kk.....23 euroa
Pohjoismaat44 euroa
Muualle52 euroa

Tilinumero: LSOP 523900-4897
Y-tunnus 0204020-9
Sivunvalmistus:
Etusivupaja, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Montako saamea äidinkielenään puhuvaa Suomessa tilaston mukaan on?
2. Minkä eläimen risteytystä hevosen kanssa kutsutaan muuliksi?
3. Mikä tehtävä oli muinoin unilukkarilla?
4. Kenen kirjailijan viimeiset sanat olivat ”Minä elän”?
5. Montako vuotta vanha on Suomen kansalliseen pos Kalevala?
6. Montako hammasta on aikuisella ihmisellä?
7. Mikä on Suomen kallioperän yleisin kivilaji?
8. Minä vuonna Maalaisliitto vaihtoi nimensä Keskustapuolueeksi?
9. Missä pääkaupunkiseudun kunnassa on Hyrylän taajama?
10. Missä maassa virtaa Ganges-joki?

5.2. Ps. 18:2 Minä rakastan sinua, Herra, sinä olet minun voimani.

6.2. Ps. 18:3 Sinä päästit minut turvaan, sinä olet vuorilinnani. Jumalani, sinuun minä turvaudun, sinä olet kallio, olet kilpeäni, sinulta saan avun ja suojan.

7.2. Kynttilänpäivä Luuk. 2:28-32 Simeon otti Jeesus-lapsen käsivarsilleen, ylisti Jumalaa ja sanoi: - Herra, nyt sinä annat palvelijasi rauhasa lähteä, niin kuin olet luvannut. Minun silmäni ovat nähneet sinun pelastuksesi, jonka olet kaikille kansoille valmistanut: valon, joka koittaa pakanakansoille, kirkkauden, joka loistaa kansallesi Israelille. Virsi 49:3. On Kristuksessa laupeus ja taivaallinen lupaus. Sen kansat saavat valokseen, Israel kirkkaudekseen.

8.2. Ps. 44:24, 27 Herää, Herra! Miksi nukut? Nouse, älä iäksi hylkää! Nouse auttamaan meitä, lunasta meidät armosi tähden!

9.2. Jes. 55:10-11 Herra sanoo: "Niin kuin sade ja lumi tulevat taivaasta eivätkä sinne palaa vaan kastelevat maan, joka hedelmöityy ja versoo ja antaa kylväjälle siemenen ja nälkäiselle leivän, niin käy myös sanan, joka minun suustani lähtee: se ei tyhjänä palaa vaan täyttää tehtävän, jonka minä sille annan, ja saa menestymään kaiken, mitä varten sen lähetän."

10.2. Jes. 55:6 Etsikää Herra, kun hänet vielä voi löytää, huutakaa häntä avuksi, kun hän on lähellä!

11.2. Joh. 6:63 Sanat, jotka Herra on puhunut, ovat henki ja elämä.

12.2. Ps. 44:2 Jumala, me olemme omin korvin kuulleet, isämme ovat meille kertoneet, minkä teon sinä teit heidän päivinään, muinaisina aikoina.

13.2. Jes. 55:7 Hylätköön jumalaton tiensä ja väärintekijä juonensa, kääntyköön takaisin Herran luo, sillä hän armahtaa, turvautukoon Jumalaan, sillä hänen anteeksiantonsa on runsas.

14.2. Laskiaissunnuntai Luuk. 18:31-33 Jeesus

Kaipuu saa näkyä

KAIKKI KIVITYÖT
PALVELEMME
Ma - Pe 9 - 17

LOIMAAN KIVI
KIVICENTER

Palininkatu 2, Loimaa
Puh 0207 909 263

kutsui kaksitoista opetuslastaan luokseen ja sanoi heille: "Me menemme nyt Jerusalemiin. Siellä käy toteen kaikki se, mitä profeetat ovat Ihmisen Pojasta kirjoittaneet. Hänet annetaan pakanoiden käsiin, häntä pilkataan ja häpäistään ja hänen päälleen syljetään, ja he ruoskivat häntä ja tappavat hänet. Mutta kolmantena päivänä hän nousee kuolleista." Virsi 336:2. Oi rakkautesi! Palavammin ei kukaan voisi rakastaa. Se loistaa aina hehkuvammin, kun kohtaa tuskaa, kuolemaa. Nyt kiittää sielu armoitettu, ylistää lauma lunastettu.

15.2. Ps. 31:3 Ole minulle kallio, jonka suojaan saan paeta, vuorilinna, johon minut pelastat.

16.2. 1 Kor. 13:4-7 Rakkaus on kärsivällinen, rakkaus on lempeä. Rakkaus ei kadehdi, ei kersku, ei pöyhkeile, ei käyttäydy sopimattomasti, ei etsi omaa etuaan, ei katkeoidu, ei muistele kärsimäänsä pahaa, ei iloitse vääryydestä vaan iloitsee totuuden voittaessa. Kaiken se kestää, kaikessa uskoo, kaikessa toivoo, kaiken se kärsii.

17.2. Tuhkakeskiviikko Joel 2:12-13 Vielä nytkin Herra sanoo: - Kääntykää minun puoleeni, tehkää niin koko sydämeštänne, paastotkaa, itkekää ja valittakaa. Repikää rikki sydämenne, älkää vaatteitanne. Palatkaa Herran, Jumalanne, luo, sillä hän on anteeksiantava ja laupias, hän on kärsivällinen ja hänen hyvytensä on suuri. Hän voi muuttaa mielensä, peruuttaa määräämänsä rangaistuksen. Virsi 280:1. Älä vaadi, Jumala, oikeuteen minua. En voi sitä kestää, tuomiota estää. Hukumasta pelasta!

18.2. 1 Piet. 4:1-2 Kun siis Kristus on ruumiissaan kärsinyt, niin olkaa tekin valmiita kärsimään, jotta eläisitte jäljellä olevan maallisen elämänne Jumalan tahdon mukaisesti etteä ihmisten himoja seuraten. Sillä se, joka on ruumiissaan kärsinyt, on luopunut synnistä.

Kurkijoen rippikirjat netissä

Sukututkijapiirin vetäjä Veikko Repo ilmoitti ilahuneena, että Suomen Sukututkimusseuran sivuilta löytyvät nyt uutena Kurkijoen rippikirjat.

Sivuille pääsee vaikkapa laittamalla Googleen hakusana HisKi tai www.genearologia.fi ja sieltä palkista valitsee HisKi, sitten historiakirjojen hakuohjelma, josta vain oikea kunta, sen jälkeen edessäsi onkin alla olevan näköinen valikko.

Kurkijoki - Kronoborg

* Kastetut (1751-1781, 1784-1906)

* Vihityt (1743-1799, 1803-1906)
* Haudatut (1741-1906)
* Sisäänmuuttaneet (1871-1906)
* Poismuuttaneet (1871-1896, 1901-1906)
* Kaikki (1741-1906)
* Tilastot (1741-1906)

Toiminto on helppokäyttöinen. Nyt vain suvun tietoja selaamaan.

Veikko kertoi, että sieltä löytyy niin paljon kinostavia asioita, että hänen on ollut pakko rajata netissä viettämänsä aikaa.

Onnistuneita löytöjä toivottaen

HS

Hilja Äikää 100 vuotta

Hilja Äikää os. Kylliäinen täyttää 6. helmikuuta 2010 100 vuotta Tarvasjoella.

Hän on syntynyt Kurkijoen Vätikässä ns. Kylliäisen ryhmässä. Vuonna 1932 hän meni naimisiin Pekka Äikään kanssa ja muutti Lumivaaran Kalksalon Saikkosenmäelle emännäksi.

Evakkoretki suuntautui ensin Rovaniemelle ja sitten Keski-Pohjanmaalle Rautioon, joka nykyisin on osa Kalajokea. Vuonna 1953 Äikään perhe muutti "etelään" Tarvasjoelle, joka on Turun lähellä. Siellä hän asuu yksin omassa Mäntymäen mökissään, kun puoliso, Pekka, kuoli jo 1987. Tilaa viljelee pojanpoika Kai.

Lapsia on syntynyt yh-

teensä 7, joista 4 on vielä elossa. Lapsenlapsia on 11 ja lapsenlapsenlapsia 7.

Vuonna 1991 kävi Hilja äiti lapsiensa kanssa Kalksalossa ja Vätikässä. Vätikässä vanha koti oli ennallaan ja sitä asuttiin. Näin ollen hän pääsi käymään entisessä kodissaan. Sen sijaan Kalksalossa ei mitään ollut enää jäljellä, kuusiایدan pätkaa ja pientä osaa kivijalasta lukuunottamatta.

Äidin lausunto oli silloin: tähän mie en enää tule! Eikä ole mennyt.

Juhlat Tarvasjoen Seurakuntatalolla lauantaina 6.2. 2010 alkavat klo 13.00.

terveisin **Jorma Äikää**

Loimaan Seudun Karjalaisille tulossa vireä toimintavuosi

Loimaan Seudun Karjalaseura aloittaa 65:ttä toimintavuottaan. Seurassa on jäseniä 138. Jäsenten keski-ikä on aika korkea 69,2 vuotta.

Puheenjohtajan toimii Maija Levonpää, varapuheenjohtajana MarttiRepo, sihteerinä Saini Repo, rahastonhoitajana Taina Suvila. Muut hallituksen jäsenet Ulla Lamminaho, Yrjö Riikonen, Markku Ahokas, Lauri Veijalainen, Hannele Piiparinen, Markku Sihvonen ja Olli-Pekka Rastas. Tilintarkastajat Pentti Kemppinen ja Alli Kihlanki, varalla Tellervo Sihvonen ja

Käri Äikää. Varainhankinta koostuu jäsenmaksuista, juhlien ja arpajaisten tuotoista, myyjäisistä ja karjalaisten tuotteiden myynnistä.

Myynnissä on karjalakynttilöitä, kahvi- ja lautasliinoja, pinssejä, heijastimia, solmioita, suru- ja onnitte-luadresseja, T-paitoja karjalatunnuksin, solmioneuloja ja kalvosinappeja ym. pientä käyttö- ja lahjatavaraa. Myyntituotteet puheenjohtajalla ja sihteerillä.

Tulevan kevään ja kesän tapahtumia

Ystävänpäivänä 14.2. viete-

tään talvi- ja ulkoilutapahumaa Yläneellä Loimaan Kalikassa. Järven jäällä on hyvät hiihtomahdollisuudet ja siellä pidetään myös jäsenten välinen pilkkikilpailu. Seura tarjoaa pullakahvit ja kuumaa mehua päivän aikana. Makkaranpaistomahdollisuuskin on. Nyt joukolla mukana viettämään ystävänpäivää ulkoillen. Tilauksessa on aurinkoinen, kaunis talvipäivä.

Kevätkokous pidetään 15.3. Loimaan Osuuspankilla.

Teatteriretki tehdään Tampereelle 16.4. Näytös "Alivuokralainen". Ilmoit-

tautumiset puheenjohtajalle 040-5824983.

Onkikilpailut pidetään touko-kesäkuun aikana.

Kotiseutumatka Kurkijoelle tehdään 27.-30.5. Paikkoja on rajoitetusti. Majoitus Mihailin talois-sa Lopotissa. Lisätietoja matkasta sihteeriltä p. 050-3628966.

Tapahtumista ilmoitellaan Kurkijokelaisen ja Loimaan Lehden seuratoimintapalstoilla.

Tervetuloa mukaan Karjalaseuran tapahtumiin.

Saini Repo

TALVISOTAA KÄSITTELEVÄ ILTA-PÄIVÄTILAISUUS

20.helmikuuta klo14.00 Karjala- talossa, yläsalissa.

Alustajina prof. Martti Häikiö: Mitä talvisota merkitsi meille. Toisena esitelmänä prof. Tapio Nikkari: Elisenvaara talvisodassa.

Vapaan sanan aikana valmisteltuja puheenvuoroja.

Järjestäjinä **Kurkijoki-Seura ry ja Vpl Pyhäjärvi-seura ry**

KARJALAN LIITON TAPAHTUMAKALENTERI

Tilaisuudet Karjalatalolla Helsingissä ellei toisin mainita.
Karjalan Liitto ry, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki, puh. (09) 7288 170 toimisto@karjalanliitto.fi Muutokset mahdollisia.

Helmikuu 2010

la-su 6.-7.2. Lehtisemi-naari
la-su 6.-7.2. Itkuvirsi-jatkokurssi
ti 9.2. 2000-luvun Karjalatutkimus, Studia Generalia -luento
to 11.2. Pitäjäesittely
la-su 13.-14.2.

Karjalan kielen alkeiskurssi
la-pe 13.-19.2. Ylläsviikko su 28.2. Karjalaisuuden ja Kalevalan päivän juhla Järjestökoulutusta

Kurkijoki-Säätiö

Tapahtumia 2010

Valtuuskunnan kokous Loimaalla 27.3.

Kurkijokelainen lukijamatka 3.-6.6.
- tarkempia tietoja helmikuun lehdessä

Karjalaiset Laulujuhlat Helsingissä 18.-20.6.
- Kurkijokelaisuus ja Kurkijokelainen esillä eri tavoin

Okra-messut 8.-11.7.
- säätiöllä messuilla oma osasto

Pitäjäjuhlat Loimaalla 7.-8.8.

Tapaamisiin!

Tarkka-ampuja Simo Häyhä oli talvisodan supersankari

Legenda: Vieläkin on epäselvää, kuinka monta neuvostosotilasta Suomen ja ilmeisesti koko maailman menestyksekkäin tarkka-ampuja Simo Häyhä (17.12.1905–1.4.2002) talvisodassa todellisuudessa ampui. Useimmiten luvuksi mainitaan 542.

Jotkut tiedot tasoittavat lukua kahteensataan.

Toiset muistuttavat, että Häyhä ampui vakiokiväärinsä ohella vihollisia myös pikakiväärillä ja konepistoolilla nostaen kokonaismäärin jopa 800:aan.

Simo Häyhän karjalaisperäisessä suvussa, josta osa asuu Porin seudulla, ei lukumäärillä ole merkitystä.

Heistä suurin osa näkee hänet ampumataidoiltaan harjaantuneena miehenä, jonka päämotiivina oli suojella omia asetovereitaan vihollisen tarkka-ampujilta.

– Rauhallinen, ujo ja vaatimaton pienikokoinen mies, muistelee Häyhän sukuun kuuluva, Porissa Satakunnan TE-keskuksessa työskentelevä Ismo Häyhä miestä, jonka on pari kertaa tavannut sukuseuran kokouksissa.

Ensitaapaamisella Ismo Häyhälle jäi legendasta mieleen sodassa vahingoittunut leuka. Leuan oli ruhjonut perääntymisvaiheessa siihen osunut räjähtävä luoti.

– Pääsimme vaihtamaan muutamia sanoja. Sodasta tai itsestään hän ei jutellut. Itse pidin häntä miehenä, joka sodassa teki parhaansa. Hänen kaltaistensa ansiosta olemme saaneet nauttia itsenäisyydestämme.

”Valkoinen kuolema”

Suojeluskunnassa ja metsästyksen parissa ampumataitonsa hankkinut Simo Häyhä kehitti talvisodassa

”Häyhä ei koskaan saanut Mannerheim-ristiä, mutta sen sijaan Mannerheim itse ylensi hänet harvinaisella käskyllä suoraan alikersantista vänrikiksi.

Tarkka-ampuja Simo Häyhän lumipukuisesta hahmosta nousi viimeistään Erkki Palolammen Kollaa kestää -kirjan kautta talvisodan myyttinen sankarihahmo.

tarkka-ampujataitonsa huippuunsa.

Liikkuvaan maaliin ammuttaessa piti ottaa huomioon ennako, joka koostui ampumaetäisyydestä, luodin lentonopeudesta ja mahdollisesti liikkuvan vihollisotilaan nopeudesta. Lisäksi täytyi muistaa luodin putoama, joka on 400 metrin matkalla

kaksi metriä.

Näiden lisäksi kiväärin rihlat kiersivät luotia oikealle ja ilman vastus hieman vasemmalle. Myös sivutuuli vaikutti asiaan.

Tästä huolimatta Häyhä kykeni ampumaan vihollisen tarkka-ampujan 450 metrin matkalta. Tietävästi pisin matka, jolta Häyhä am-

pui vihollisen, oli noin 800 metriä.

Häyhä kehitti ”työtään” maalaisjärkeen perustuvilla keinoilla. Hän jäädetti lunta väijymispaikkansa edestä, jolloin lumi ei ammuttaessa pölähtänyt.

Niin ikään hän piti lunta suussaan ja viilensi siten uloshengitystään, jottei vihollisen tarkka-ampuja äkkäisi hänen asemaansa hengityshuurusta.

Kun toisen maailmansodan tarkka-ampujat käyttivät aseenaan kiikarikivääriä, luotti Häyhä suojeluskunta-aseeseensa eli avotähtäimiseen M28-30 ”pystykorvaan”.

Syyksi Häyhä kertoi sen, että avotähtäintä käyttäessään hänen ei tarvinnut nostaa päätään samalle korkeudelle kuin kiikaritähtäimellä ampuvat. Niin ikään avotähtäin oli nopeampi kohdistaa, eikä heijastellut valoa vastapuolelle.

Puna-armeijan sotilaat nimesivät Häyhän ”Valkoiseksi kuolemaksi” Belaja Smert’ksi.

”Hyvä Kauhu-Setä”

Simo Häyhän esimiehenä Kollaan rintamalla toimi Aarne ”Marokon Kauhu” Juutilainen, jota jo talvisodan alusta nostettiin suomalaisessa sotapropagandassa hahmona legendaarisiin mittoihin. Suurimmilleen miehen hahmoa paisutettiin Kollaan taisteluista hurmokselliseen sävyyn kertoneessa, vuonna 1940 ilmestyneessä valistusupseeri Erkki Palolammen kirjassa Kollaa kestää.

Lisänimensä Juutilainen oli ansainnut siitä, että oli palvellut aiemmin viisi vuotta Ranskan muukalaislegioonassa.

Talvisodan rintamalle Marokon Kauhu sai kirjeen, jonka oikeinkirjoituksessa ja käsialassa oli toivomisen varaa. Kirje kuului seuraavasti:

Hyvä Kauhu-Setä

Me ollaan perustettu Suojelu-Kunta, minä Jussi ja naapurin Onni ja antti ja Raimo ja Osmo ja Hannu ja Rauno ja Kalle ja ville. me tahdotaisi kovasti Tapela mutta meillä ei ole Pyssyjä. Me haluttaisi pyytää teitä lähettää pyssyjä ja konekivväärejä. Yksi tykki myös, sillä me ammuttaisi helsinkiä vastaan hyökkääviä Lentokoneita.

Juutilainen oli vastannut poikien kirjeeseen ja valitellut, ettei pyssyjä ollut omiksikaan tarpeiksi. Marokon Kauhu lupasi kuitenkin, että pojat pääsisivät myöhemmin rintamalle tappelemaan kunhan vain söisivät puuronsa.

Ville Hammarberg

Lehdistön sankari

Jo varhaisessa vaiheessa lehdistö rakensi Simo Häyhästä sankarimyytin.

Propaganda tarvitsi sankareita ja Häyhä oli tarkoitukseen erinomaisen sopiva. Jäyhänoloinen mies oli perikuva suomalaisesta viljelijästä, nuhteettomuudessaan ja ahkeruudessaan nuorille polville esimerkillinen.

Vaikka olikin vaatimaton, hän alkoi toimia myös odotusten mukaan. Yksi rintamatarina kertoo, kuinka naapurikomppania halusi päästä eroon venäläisten tulenjohdosta, joka ohjasi heidän asemiansa edessä tykkitulo suoraan aseisiin.

Paikalle päätettiin kutsua Simo Häyhä, joka ampui vihollistulenjohdon käyttämän haarakaukoputken molemmat linssit nopeilla heittolaukauksilla tuusan nuuskaksi.

”Tein sen mitä käskettiin, niin hyvin kuin osasin.”

Joko omasta velvollisuudentunnostaan, tai sitten uutisia halajavan lehdistön vaikutuksesta Häyhä myös rakensi tappoennätyksiä. 21. joulukuuta hän ampui piilostaan 25 neuvostosotilasta. Kolmen joulunaluspäivän luvuksi nousi 51 miestä.

Mannerheim ja Kekkonen

Talvisodan loppuvaiheessa 6. maaliskuuta Simo Häyhä pyöritti sekavassa perääntymistaistelussa ympäri ampuakseen polvelta. Suoraan edessä olevasta kiväärinpiipusta hän sai räjähtävän luodin kasvoihinsa.

Vaikka Häyhän kuolemasta huhuttiin joukkojen keskuudessa, mies selvisi hengissä ja palasi viljelemään kotitilaansa jatkosodan aikana.

Häyhä ei koskaan saanut Mannerheim-ristiä, mutta

sen sijaan Mannerheim itse ylensi hänet harvinaisella käskyllä suoraan alikersantista vänrikiksi.

Häyhää muisti myös myöhempi presidentti. Urho Kekkonen kävi myöhemmin metsällä tarkka-ampujalegendaan kanssa.

Hiljaista aikaa

Loimaalla asuva ja Porissa työskentelevä Ismo Häyhä tottui siihen, ettei Simo Häyhän tekemisistä aikoinaan kovin paljoa juteltu.

– Veteraanithan ovat tulleet esille vasta parina viime vuosikymmenenä, sanoo Ismo Häyhä, joka tosin on aina saanut tiettyjen ihmisten korvat hörölle näiden kuultessa hänen sukunimensä.

– Vanhempi väki on kysynyt, olenko sukua Simo Häyhälle. Nimen muistavat myös nuoret sotahistorian harrastajat.

Ismo Häyhä ei itse ole mikään sotahistoriaintoilija, eikä harrasta edes metsästystä. Hänelle Simo Häyhä edustaa kuitenkin suvun perintötarinaa miehestä, joka saattaa nyt tuntua nuoresta sukupolvesta ristiriitaiselta.

Joku voi miettiä, oliko Häyhä suuri sankari vai oliko hän kylmäverinen tappaja?

Simo Häyhältä kysyttiin hieman ennen 96-vuotispäiväänsä, että tunteeeko hän omantunnon tuskia vihollisten tappamisesta. Häyhä kertoi, ettei tuntenut.

– Tein sen mitä käskettiin, niin hyvin kuin osasin.

*Ville Hammarberg
Pori*

Artikkeli on julkaistu Satakunnan Kansassa 2.12.2009

Lähteet: Ismo Häyhä, Häyhän suvun sukukirja, Petteri Sarjasen teos ”Valkoinen kuolema -Talvisodan tarkka-ampuja Simo Häyhän tarina”

Ismo Häyhän elämässä suku kertautuu enemmänkin rauhan toisessa. Tarkka-ampuja Simo Häyhä palasi heti talvisodan jälkeen rauhan töihin maanviljelijäksi. Ismo Häyhä puolestaan toimii maatilarahotusasiantuntijana. Tomi Glad/SK

O/Y Suomen Maitokauppa

Kurkijokelaisen no 24 takasivulla oli kuva ja lyhyt selostus metallilaatasta, jossa luki Suomen Maitokauppa. Lukijoilta kysyttiin tietoja asiasta.

Lehden seuraavassa numerossa no1 olikin mielenkiintoinen vastaus. Ihmeellistä, että tuollainen pieni metallinpalanen on säilynyt, löytynyt, pantu talteen ja nähty vaiva kyseellä ohikulkijalta, mikä se voisi olla. Olisiko sana PIETARI ollut se taikasana, joka teki säilymisen/säilyttämisen mahdolliseksi. Lämmin kiitos Hannu Nenoselle levyn esille tuomisesta ja Lassi Walliukselle, joka kertoi mielenkiintoisia asioita.

Samassa yhteydessä toimitus kertoi netissä teemästään löydöstä.

Osakekirjojen myyntisivulla oli ollut ilmoitus, jossa maanviljelijä Antti Kiiski tarjosi myyntiin Suomen Maitokauppa Oy:n osaketta. Elisenvaaranalaisen isoisäni nimi oli Antti Kiiski, mutta Antti Kiiski nimisiä oli Kurkijoella muitakin. Asia kiinnostoi kuitenkin, ja otin esille Kurkijoen Historia IV, josta on tullut minulle tietojen aarreaitta. Nytkin trappäsi. Osalla teistä lukijoista ei ehkä ole kirjahyllyssänne tätä teosta, joten siteeraan kirjan sivuilta 241- 242 seuraavat rivit.

”Kun osuustoiminta-aate oikein selvisi kurkijokelaisille, tapahtui siellä maanvilyörymän tapainen ryntäys kaikille osuustoiminnan aloille. Erilaiset perustetut yhtymät ja osuuskunnat laskettiin kymmenissä.

Oli useita sonniyhdistyksiä, puimakoneosuuskuntia, turvepehkuosuuskuntia, joista Elisenvaaran Turveosuuskunta oli huomattavin, ojaosuus-

kuntia, viljanlajitteluosuuskuntia, muutamia monen monista mainitaksemme. Lisäksi tietysti martat jne.....

Saadaksemme kuvan kurkijokelaisten osuuskuntien toiminnasta, selostamme niistä muutaman yksityiskohtaisemmin.

V. 1913 perustettiin Elisenvaarassa O/Y SUOMEN MAITOKAUPPA- niminen osakeyhtiö. Siihen liittyi runsaasti lähiseudun maanviljelijöitä. Tarkoituksena oli tietenkin toimittaa osakkaiden maito myydyksi. Maidon vastaanotto tapahtui asemalla. Se lähetettiin Pietariin.

Yhtiön peruspääoman muodosti 300 kappaletta 100 markan osaketta, joita sittemmin lisättiin. Liike paisui tuota pikaa niin, että maitoa saapui Sortavalan suunnalta aina Kaalamosta ja Savonlinnasta päin Sämingistä asti. Pietarissa maito ajettiin yhtiön hevosilla suoraan kauppoihin.

Aina vuoteen 1917 liike menestyi hyvin, ja talolliset saivat hyvän hinnan maidostaan. V. 1918 rajan sulkeutuessa maidon vienti Pietariin luonnollisesti tyrehtyi, minkä jälkeen sitä ruvettiin lähettämään etupäässä Viipuriin.

Yhtiö toimi saman nimisenä vuoteen 1938, jolloin sen nimeksi otettiin ELISENVAARAN MAITOKAUPPA O/Y. Elisenvaaran – Vuokseniskan rautatien valmistuttua perustettiin maidon vastaanottopaikka myös Haapavaaran seisakkeelle.

Jatkosodan aikana vihollinen vetäytyessään

Vasemmalta: 1.Kalle Äikää, 2. Oskari Markkula, 3. ja 4. eivät näy, 5.Jaakko Hämäläinen, 6. Aaro Mylén (puolet kasvoista näkyy), 7.Heikki Poutanen, 8.Heikki Kauppinen, 9.Juho Toiviainen, puhuu, 10. Pekka Kiiski selin, 11. Pekka Äikää, 12. Martta Kauppinen, 13.Toivo Taitonen, sihteeri

Elisenvaarasta tuhosi v. 1928 rakennetun tiilisen liikerakennuksen. Se korjattiin ja Elisenvaaran yhteiskoulu toimi mm. siinä vv. 1942-44. Maidon vastaanotto ja myynti jatkui syksyyn 1944 asti. V. 1953 yhtiö purettiin ja varat luovutettiin Kurki-Säätien hoitoon.

Suomen Maitokauppa Oy:n ansioituneita henkilöitä alkuvaiheessa olivat maanviljelijät Antti ja Heikki Kiiski, Heikki Malmivaara, Janne Rouhiainen, Juho Veijalainen ja monet muut. Maitokaupan isännöitsijänä ovat mm. olleet Heikki Kiiski (Metsola), Antti Kiiski, Heikki Malmivaara, Aarne Huhtaniemi ja evakuoinnin jälkeen vuodesta 1946 Juho Toiviainen.”

Kurkijoen historian mukaan myös Alhoon perustettiin v.1920 Alhon Maidonmyyntiosuuskunta r.l. Pienestä alusta liike laajeni niin, että rakennettiin ajanmukaiset liiketilat. Talvisota lopetti nousukautta elävän osuuskunnan. Jatkosodan aikana jatkettiin toimintaa, mutta sekin loppui lyhyeen. Osuuskunta purettiin v.1951.

Maidon kuljetus keräyspaikoille oli maitotilojen jokapäiväinen tehtävä. Paitsi maitokauppaan maitoa myytiin litroittain suoraan käyttäjille. Ajalta ennen sotia monet elisenvaaranalaiset muistavat esimerkiksi Matti Soikkelin kuljettamassa maitohinkejä Huutomäeltä asemanseudulle. Matti Soikkelin pojantytär Maija-Liisa Halonen muisteli, että tämä tehtävä oli Matti-ukolle hyvin mielei-

nen. Lukuisat, nimin varustetut maitohinkit täytettiin Soikkelissa tilausten mukaisesti ja lastattiin rekeen tai kärryille. Matti-ukko vei ne perille saakka ja sai tilalle puhtaan astian. Jos maidon tilaajalla ei ollut ketään kotona, hän vei maidon kellariin. Huolenpidosta kertoo sekin, että Edla-mummo saattoi joskus pestä hinkin varmuuden vuoksi ennen täyttämistä.

Ennen sotia muistan olleeni mukana kun isä-Pekka vei maitotonkkia Kiiskilästä Maitokauppaan, joka oli Osuuskaupan lähellä. Saatettiin pistäytyä jututtamaan johtaja Matti Littusta, Matti-setää, Osuuskaupan puolelle. Tapanani oli kuulemma ollut mennä seisomaan sen laatikon lähelle, jossa Matti-sedällä oli karamellejä, kertoi Aune Voutilainen, ent. Pirinen.

Minulla on hämähä muistikuva, että jatkosodan aikana, kun asuimme toisiilla, porstuassa oli rivi maitohinkejä ja oli jokin vihko, johon tarkkaan merkittiin määrät. Silloin elettiin tiukan säännöstelyn aikaa. Kuka vei hinkit perille, sitä en muista, mutta ainakin Lennart Aho, naapurimme, kertoi aika ajoin kuljettaneensa

Kiiskin maitoja.

Karjatalouskin oli ennen sotia Kurkijoella korkealla tasolla. Karjanjalostusta harrastettiin ja tarkastuskarjakot kiersivät talosta taloon tekemässä kokeita. Oli monia tasokkaita karjoja, joita paljon tuhoutui talvisodan evakuoinnin yhteydessä.

Maito oli siihen aikaan vielä tärkeämpi ravintoaine kuin nykyisin, koska saatavilla oleva ruokien ja juomien valikoima oli paljon pienempi kuin nykyisin. Perheissä maidon säilyttäminen saattoi olla vaikeaa ja siksi tuoretta maitoa oli saatava melkein päivittäin, ainakin lapsiperheisiin.

Pekka Kiiskin valokuvakokoelmassa on kaksi kuvaa, joiden takapinnalla on leima Elisenvaaran Maitokauppa Oy. Kuvat ovat kokouksesta. Lähetin kopiot Elvi Miikkulaiselle ja hän löysi henkilön, Esteri Äikään, joka oli itsekin ollut tässä kokouksessa läsnä ”ilman äänioikeutta”. Kokous on pidetty Loimaan Seurahuoneella. Kokous ei ollut Maitokaupan viimeinen kokous vaan tavallinen vuotuinen tms.

MLaine, ent Kiiski

Vasemmalta: 1. Kalle Äikää, 2.tai 3. Väinö Kirves, 4. tuntematon, 5. Pekka Kiiski edessä, 6. Oskari Markkula, 7. Jussi Repo, 8. tuntematon, 9. Viljo Torikka, 10. Jaakko Hämäläinen, 11.Juho Äikää, 12 Toivo Taitonen, sihteeri, 13. Juho Toiviainen, puhuu, 14. Onni Kiiski, Esteri Äikää ja Jussi Asikainen ovat jääneet kuvassa Juho Toivaisen taakse.

Aini Kauppinen soitti ja kertoi, että Elisenvaaran Maitokaupasta löytyy tietoa myös Lumivaaran historiasta sivulta 332, jossa kerrotaan Iholan osuusmeijerin asioista. Myös sieltä on viety Elisenvaaraan maitoa Pietariin toimitettavaksi.

Hän kertoi myös Eerik Kauppinen olleen touhukas mies, jonka kaikki kurkijokelaiset tunsivat ja asuneensa samassa talossa Eerik Kauppinen (vaimon) tyttären kanssa.

Tom Frisk tutkii tarkasti, miten siima on kiinnitetty varteen.

Jatkoa sivulta 1

1990 -luvulla.

- Laitoin Helsingin Sanomiin ilmoituksen, jossa haluttiin ostaa ”aito kurkijokelainen”. Sain tarjouksen keinutuolista, mies naurah-
taa.

Puuvartisia löytyy jonkin verran Yhdysvalloista ja Australiasta, mutta ne ovat teollisesti valmistettuja. Tällaista kiinnostusta on käytetty Venäjän puolella. Kurkijokelaista ei saa helposti pamahtamaan, koska siitä puuttuvat loppunarat, keräilijä analysoi kurkijokelaisen piiskan ominaisuuksia ja rakennetta.

Luovutettavan piiskan valmistaja Arvi Heinonen

kertoo, että tämän piiskan varsi on tehty tuomipihlajasta. Perinteistä piiskanvarsi-putta tuomea on vaikea saada. Arvi on tehnyt muutamia kymmeniä piiskoja ja vetänyt työväenopistossa kaksi piiskantekokurssia. – Viimeisellä niistä valmistui 50 piiskaa, hän kertoo ja toivoo tämän vanhan käsityöperinteen säilyvän.

Arvi Heinonen kokosi 1990-luvulla konkreettisesti hiiren syömät piiskan palaset ja tutki, miten piiska oli tehty. Samoin hän keräsi tietoa eri julkaisuista ja valokuvista ja näin herätti perinteen uudelleen henkiin.

Piiskat tänään

Piiska on nykyäänkin työvä-

line, jota käytetään karjanajossa. Ja kaikkihan muistavat sirkusten leijonankesyttäjä. Kummassakin työssä tärkeintä on piiskasta lähtevä ääni, tarkoitus ei ole osua eläimeen.

Tom Frisk kertoo englantilaisilta nettisivuilta löytämänsä tarinan, jossa eläinsuojelijat jakoivat nettissä piiskanteko-ohjeita. – Näillä piiskoilla he sitten hätyyttivät ketunmetsästäjien koirat pois, jotta ketut saisivat elää rauhassa, Tom Frisk sanailee ja vie aidon kurkijokelaisensa harvinaisuutena koristeellisempien keräilykohteidensa joukkoon.

Helena Sulavuori

Kurkijokelaista jaettiin Hurrikaanien pelissä

Perjantaina 29.1. järjestetyssä Hurrikaanien TV-pelissä jaettiin liki 500 Kurkijokelaista katsojille. Lehdessä oli juttu kurkijokelaistautaisesta Hurrikaanien pelaajasta Teemu Tolosesta.

Hurrikaanien lentopallojoukkue pelasi hallitsevaa mestaria Pielaveden Sampoa vastaan. Pelivoitto meni vieraileville savolaisille 3-0,

vaikka eräpisteet olivatkin tasaiset. Sammonkin pelaajat kiittelivät loimaalaista lentopalloyleisöä.

Hurrikaanien sijoitus sarjassa on toiseksi viimeisenä, mutta haluja ja mahdollisuuksia nousuun on.

Tervun Linnasaari

Muinaisten karjalaisten asuinalueelta Laatokan luoteisrannalta (Laatokan Karjalasta) on vuosia kestäneitten arkeologisten tutkimusten tuloksena paljastunut muinaisten asuinpaikkojen jäännöksiä, joista löytyneiden asutusjäänteiden perusteella on voitu muodostaa kuva keskiaikaisen väestön monipuolisesta esinekkyydestä pitkältä historialliselta ajanjaksolta.

Asutusta on varmuudella todettu olleen Vuoksen varrella Tiurinlinnassa, Laatokan rannalla Kurkijoen lähellä Hämeenlahdessa ja Soskussa, Laatokan saaristossa Tervun Linnasaarella ja jokien varsilla 1–2 km:n etäisyydellä niiden suusta, kuten Paasossa ja Lopotissa.

Arkeologisia kaivauksia on tehty Venäjän humanitaarisen tiederahaston, Kurkijoki-hyväntekeväisyysrahaston ja myös yksityisrytärin taloudellisella tuella. Olen vilpittömästi kiitollinen Kurkijoen kotiseutukeskuksen (johtaja M.I. Petrova) toimihenkilöille, jotka ovat turvanneet arkeologisen tutkimusryhmän useita kenttätutkimuskau-
sia kestäneen häiriöttömän työn, Laatokan Pohjoisrannan museon (johtaja T.J. Berdjajeva) virkailijoille, joista oli suurta apua Paasossa tehtyjen kaivausten läpiviennissä, ja Karjalan

muinaislinnojen topografisten pohjapiirrosten tekijälle I.V. Borisovalle.

Kaivaukset toteutettiin Hiitolan, Kurkijoen ja Helylän kylien sekä Sortavalan kaupungin koulujen yläluokkalaisten, V.G. Pezhemskan johtaman lasten arkeologisklubin ja muiden vapaaehtoisten avustajien voimin. Heidän innostuksensa, vastuuntuntonsa, pyyteetön apunsa ja etsimisintonsa auttoivat viemään läpi mittavan työn arkeologisesti arvioiden fyysisesti vaativissa keskiaikaisten asuin-
alueitten kaivauksissa.

Viime vuosien kaivauksista Linnasaarella

Linnasaari (275 x 140 m), jota kansan parissa kutsutaan lakiksi tai Monomahin lakiksi, sijaitsee 2,6 km kaakkoon Tervun kylästä sopivasti lahdessa, jota saaret ympäröivät suojaten sitä avoimen Laatokan tuulilta ja tyrskyiltä. Samaan aikaan saaren kukkuloilta näkyy selkeällä ilmalla kauas Laatokan vesialueille. Vihollisen hyökkäyksen sattuessa saaren asukkaat saattoivat piiloutua mantereelle.

Saaren teläosa on muodoltaan pyöreä, kalliainen ja jyrkkärantainen (43,5 m merenpinnan yläpuolella), pohjoisranta taas matala ja loiva. Muinaislinna sijaitsi pyöreällä etelärannalla. Vaikka nousu sinne pohjois-

Thorkoni.

puolelta oli hyvin hankalaa jyrkänteitten ja katkonaisten kallioharjanteitten vuoksi, saaren asuttua osaa suojasi kolme linnoitusriviä, jotka ovat säilyneet tunnistettavina kivivalleina. Solat oli suljettu pienillä kivimuureilla. Tämä varotoimenpide ei ole ollut turha, sillä

Puhdistamme asuinpaikan perustaa.

Muinaiskarjalainen värillisestä metallista valmistettu koru.

Linnasaaren naisen kaunis riipus.

kokeilemalla on todistettu mahdollisuus näin "valloittaa" jyrkänteet.

Turistit vierailevat saarilla ahkerasti. Heidän vuonna 2004 aiheuttamansa tulipalon seurauksena puut ja pensaat paloivat, maaperä hiiltui ja maasta paljastui muinaisesineitä. Paikalliset

asukkaat keräsivät niitä ja toivat minulle.

Vuonna 2009 kaivauksia tehtiin 100 m²:n alueella. Muinaislinnan korkeimalta kohdalta onnistuttiin paljastamaan asumuksen jäännökset. Sen Laatokalle suuntautuva itäinen muuri oli kohti jyrkää rinnettä. On mahdollista, että järven puolella oli lisäksi puinen varustus. Itse rakennus oli ollut puinen, ja nähtävästi tulipalon estämiseksi se oli päällystetty savella. Tämän puolesta puhuu valtava määrä löytyneitä savipäällysteen kappaleita.

Saattaa kuvitella, että pengermän toiselle huipulle kallioharjanteitten väliin, rämeisen laakson yli, oli rakennettu pieni kivisilta. Sen edessä oli ehkä puiset portitkin. Muinaislinnan asukkaat olivat rakentaneet sen yhtäältä puolustaakseen avointa maakaistaa vihollista vastaan ja toisaalta asukkaiden kulkuväyläksi. Sillan länsipäässä oli kaikella todennäköisyydellä vartijoitten leirituli.

Alueelta löytyi runsaasti esineistöä

Arkeologisten löydösten määrä nousee yli 300 esineeseen, jotka ovat värillistä metallia, lasia, rautaa, kiveä tai savea. Esineistö on todisteena väestön rauhanomaisesta asumisesta. Löytyi vain yksittäisiä aseiden osia, kuten keihään kärki

ja nuolia. Värillisestä metallista tehtyjen esineitten joukossa oli tunnusomaisia muinaiskarjalaisia koruja, kuten soikeankuperia solkia ja kaksoiskorvakkeellisia putkia (kts. kuva Muinaiskarjalainen värillisestä metallista valmistettu koru) sekä riipuksia ja lasitettuja mustia helmiä.

Tavanomaisten rautaesineitten ohella alueelta tavattiin aika harvinaisiakin yksilöitä, kuten metallista valmistettuja pihdinnäköisiä sepän naulaustyökaluja, talttoja metallien reittämistä varten ja erilaisia lukkoja ja avaimia.

Ainutlaatuisia olivat kaksi lukkoa, joissa on lisäsuoja siltä varalta, että joku avaisi ulkopuolisen lukon. Kotitaloudessa välttämättömiä tavaroita olivat poltiraudat ja veitset. Ensi kertaa löytyi kääntöveitsi rautaisine tuppineen ja pitkä talousveitsi, jousisakset, pärepihti, sukkapuikot ja jääpiikit.

Asukkaiden käytössä oli ollut kupari-pronssipatoja, joista on säilynyt astian yläosan rautaisia korvakkeita, paistinpannu, pannunkouku ja puuarkkujen kahvoja.

Kylän talouden ja elinkeinojen työvälineitä edustivat kuokka ja aura. Heinän korjaamiseen käytettiin lyhytvartista viikatetta. Näiden välineitten löytäminen muinaislinnasta, jossa ei juurikaan ollut tilaa maanviljelysmaalle mutta josta löytyi sepän tekemiä välineitä, vaatii selvitystä. On mahdollista, että niitä valmistettiin myyntiin, mutta missä ne valmistettiin? Itse muinaislinnassa ei ollut jälkiäkään pajasta. On mahdollista, että se oli saaren matalassa pohjoisosassa lähellä rantaa. Mutta jos paja ylipäätään on ollut olemassa, sen jäännösten löytäminen ei ole enää mahdollista saarella vierailevien turistien peräänsä jättämien jälkien vuoksi.

Kalastusvälineitä edustavat kupariset ja rautaiset uistimet sekä harppuuna. Kehittyneen puukäsityötaidon harjoittamisen puolesta puhuu monipuolinen kirvesmiehen välineistö,

kuten erilaiset taltat, kairat ja välineet puun hienotyösköön.

Löydökset ovat yli 700 vuotta vanhoja

Arkelologinen aineisto voidaan ajoittaa 1200–1300-luvuille (myöhemmiltä ajoilta olevat esineet, kuten ikonit, kirkkokruunun ketjurengeet ja rukousnauharisti, eivät ole peräisin muinais-

linnan kulttuurikerroksista). Tervun Linnasaari on yhtäältä tyypillinen tämän ajan muinaiskarjalainen asutusperinteisine puolustuslinnakeineen sekä kivistä tehtyine ja lisäksi savella päällystettyine rakennuksineen ja muinaisesineineen, mutta toisaalta sen sijainti korkealla kalliosaarella antaa sille ainutlaatuisen omaleimaisuuden. Toistaiseksi koillisen Laatokan rannikolta ei löydy vastaavaa muinaistieteellisistä kohdista (Tiurinlinna ei oteta lukuun, koska se sijaitsee matalalla saarella kahden jokihaaran välissä). Tämän Laatokan vesialueen strategisella paikalla sijaitsevan saaren valinta asuinpaikaksi ei ole ollut sattuma. Varjellaaksen henkeään ja omaisuuttaan väestön pi-

ti nähtävästi puolustautua sekä ulkoisia vihollisia että myös muiden kustannuksella elävien ystävien rosvoretkiä vastaan.

Linnasaaren lähin asutus on Tervun kylä. Näillä kauniilla seuduilla vieraili kirjailija Leonid Andrejev ja taiteilija Nikolai Roerich, joka vuonna 1918 maalasi taulun "Linnasaari, Laatokan saari".

Svetlana Kotshkurkina

Svetlana Kotshkurkina on historiatieteitten tohtori, Venäjän Tiedeakatemian Karjalan Tiedekeskuksen historian, kielten ja kirjallisuuden instituutin arkeologian osaston päällikkö.

Käännös: Tapio Nikkari, ei-arkeologi

Mitähän me löysimme?

Nyt löytyy takuulla jotain.

Kirjoittajan esittely:

II Palkinnon voittaja

Nimi: **Irja Laukkanen**Syntymäkotikunta: **Kurkijoki**, syntynyt Äänekoskella 1941

Nykyinen asuinkunta: Paikkala

Mikä sinut innosti osallistumaan?

Poikani Antti Laukkanen, innokas sukututkija ja karjalaisuuden harrastaja, on jo aiemmin kehoitellut kirjoittamaan jälkipolvien varten. Kilpailu motivoi.

Löytyikö aihe helposti? Se oli jo muhinut mie-

lessä. Kun aikaa oli riittävästi, oli aikaa myös kypsyttellä ja karsia.

Millainen on sinun Kurkijokesi?

Esivanhempieni kotiseutu. Paikka, jossa vanhemmilta kuulemani kertomukset ja tarinat heräävät eloon. Se kiehtoo luonnonkauneudellaan. Syviä tunteita herättävä kaipausten kohde.

Millaisista asioista haluaisit vielä kirjoittaa?

Jos pystyisin, voisin kirjoittaa Regina-mummoni elämästä.**Tuomariston kommentit:****KOTINI ON KARJALAI-SUUS** erottuu joukosta rytmitetyn, vaihtelevan, jopa yllättävän rakenteensa ja täydellisesti hallitun, rikkaan kielensä sekä aistivoimaisen ilmaissunsa ansiosta. Tarinasta välittyy persoonallista, vaikuttavaa kokemista. Se jää elämään mieleen.**Kirjoituskilpailu ”Uusilla asuinsijoilla”**

Tämän vuoden lehdissä tullaan julkaisemaan kaikki kirjoituskilpailuun osallistuneet kirjoitukset. Ne kertovat monipuolisesti asettautumisesta uusiin kotipaikkoihin ja oman paikan löytämisestä vieraassa ympäristössä kaukana koti-Karjalasta.

Sarjan aloittavat palkitut ja kunniamaininnan saaneet ja sen jälkeen muut hyvät kirjoitukset vapaamuotoisessa järjestyksessä.

Osa I**Kotini on karjalaisuus**
Kirjoituksia evakkoon joutuneen matkalta**Sukuni juuret ovat Kurkijoella. Vanhempia minulla ei enää ole. Vanhin veljeni oli kuollut vauvana, ja toinen veljeni kuoli jo vuosia ennen vanhempiani. Monien vaiheiden jälkeen vakituisena asuinpaikkana on nyt se ”uusi koti”, jonka vanhempani saivat hankituksi kodiksemme sodan jälkeen. Kauppakirja on allekirjoitettu 26. elokuuta 1946.**

Muutin vanhempieni ja pari vuotta minua vanhemman veljeni kanssa saman vuoden lopulla, ja asuimme jonkin aikaa yhdessä entisten omistajien kanssa. He olivat ”talolaiset”, joten vieläkkään ei heti päästy tunteesta, että asumme toisten nurkissa, ikään kuin heitä häiriten. Tätä ei lausuttu ääneen, mutta jotain tällaista lapsikin vaistosi, vaikka ongelmia ei ollutkaan. Vanhempani, kuten varmaan useimmat karjalaiset, osasivat sopeutua jo olosuhteiden pakotakin, mutta kenties myös luonteensa ansiosta.

Uuteen kotiin pääsyä oli toivottu ja odotettu. ”Sit ku päästää uutee kottii” oli usein kuultu lause. Viimeisenä joulunamme evakkokodissamme Kurikassa sain joulupukilta paperinukkearokin. Se oli mieluinen lahja,

ja olisin heti tahtonut käydä nukenvaatteita leikkaamaan. Se ei kuitenkaan onnistunut. Kuulin nuo tutuksi käyneet sanat ja selityksen, että nuke selviäisi matkasta paremmin, jos en vielä leikkaisi sitä. Tuo askar polttelikin mieltäni niin, että se oli ensimmäisiä puuhiani asetettuamme Suorantaan.

Taloudellisesti elämä oli tiukkaa, mutta siihenhän oli totuttu. Raha-asioista en muista vanhempieni puhuneen lasten kuulle, mutta tajusin, että talovelkaa maksettiin vielä, kun aloin tällaisesta jotain ymmärtää. Riemua omasta kodista ja maasta ei kuitenkaan mikään hämmäntänyt. Isän suuria ilonaiheita oli peltojemme tasaisuus ja kivettömyys. Muistan hänen selittäneen kyläilemässä olleille sukulaisille: ”Meijä pellot ov voa yks kiv!”

Sukulaisvierailijoita riittikin kesäisin. Kaupunkilaiset olivat aina tervetulleita, ja lapsille tämä toi hauskuutta sekä tuulahduksia oman elinpiiriin ulkopuolelta. Vieraat myös auttoivat talon töissä. Hyöty oli kaiketi molemminpuolinen, olihan maalaistalossa ruoka monipuolisempaa ja runsaampaa kuin kaupungeissa sota-ajan jälkeen.

Muutakin apua töissä

oli. Meitä seurasi Kurikasta Matti Hongell, joka oli ollut meillä renkinä jo Kurkijoella. Häinkin lienee kaivannut Karjalaan ja pyysi päästä vanhempieni mukaan kuultuaan näiden ostaneen uuden tilan.

Matti oli kova puhumaan, eikä hallinnut kahta asiaa yhtä aikaa, puhumista ja työntekoa. Joka tapauksessa hän palveli meillä uskollisesti vielä lähes kymmenen vuotta.

Matti oli hyvänä apuna myös silloin, kun isä raivasi tilallamme uutta peltoa. Tuollakin pellolla olin mukana työssä pienestä pitäen. Pellonraivauksesta muistan vain ”ampuu tulee” huudot ja räjähdykset, jotka lennättivät juurikanturoita pitkien matkojen päähän.

Pientilallisen elämä oli jatkuvaa työtä. Lapset olivat mukana kykyjensä mukaan. Meillä oli velvollisuutemme, mutta leikkeihinkin jäi aikaa. Muistan lapsuuteni evakkomatkoineenkin onnellisena ja turvallisena aikana. Myöhemmin olen ihmetellyt, miten vanhempani noissa oloissa loivat tuon turvallisuudentunteen.

Lähes käsittämätöntä minusta on, miten he ilman katkeruutta ja vihaa pystyivät elämään kodin menetyksen kahteen kertaan, sodan

kokemukset sekä elämän aloittamisen tavallaan aivan alusta. Vaikka entistä kotia, Taljavaaraa, kaivattiin ja muisteltiin paljon, tuonkaltaisia negatiivisia tunteita ei ilmaistu. Jos sellaisia joskus olisikin pyrkinyt mieleen, niitä ei päätetty hallitseviksi eikä niiden annettu tehdä pesää mielenpohjalle. Jos niin olisi käynyt, lapsi olisi sen vaistonnut. Viimeistään se olisi tullut esiin vanhuksena, kun ajatukset ja puheet yhä useammin eksyivät menneeseen.

En koskaan vähätellyt vanhempieni kaipausta Taljavaaran kotiin. Tuskin milloinkaan pystyn tajuamaan sitä täysin, mutta asiaa auttaa tietoisuus ”uuden kodin”, Suorannan, merkityksestä itselleni. Siitä muodostui turvapaikka, jollaisena se on pysynyt läpi elämäni. Lähdin maailmalle, kuten sanotaan, jo kuusitoistavuotiaana. Tein työtä ja opiskelin, ja aina maailman murjoessa tänne oli hyvä palata hakemaan turvaa ja voimaa aluksi vanhempien luo, sittemmin omaan ”kesäkotiimme”, nyt kotiimme. Paikka on merkityksellinen, mutta tärkeää on myös jokin muu. Muuan luonamme ensimmäistä kertaa vierailut henkilö ilmaisi näin: ”Tässä talossa on hyvä henki.”

Kirjoittajan kommentit:

Olen käsitellyt antamaanne aihetta ehkä laajemmin kuin on ollut tarkoituksenne. Olisin halunnut asettua vanhempieni asemaan ja kuvata tapahtumia heidän näkökulmastaan ja heidän kokemuksiansa kautta. Siihen olen kuitenkin liian nuori, sillä siirtolaisten asuttamisen aikaan olin niin pieni lapsi, etten voinut ymmärtää näitä asioita. Minun on siis turvaututtava niihin pienempiin muistopätkiin tapahtumista ja tunnelmista, jotka kykenen palauttamaan mieleeni. Haluan kuvata, miten oman kodin iäksi menettäneen pienen tytön elämä on kulkenut lapsuudesta monien kotien kautta tähän hetkeen.

Minun on aina ollut vaikea vastata kysyjille, mistä olen kotoisin. Sen kertomiseen olisin tarvinnut aikaa koko henkilöhistoriani esittämisen verran, eikä se yleensä ole ollut mahdollista. Missä on kotini, on sekin ollut hankalahko kysymys. Paikallisestikin on usean vuosikymmenen ajan ollut kaksi kotia. Vierailtuani nyt useita kertoja Kurkijoen Taljavaarassa, tunnen vahvasti kuuluvani myös sinne.

Paikat ovat tärkeitä. Tätä kirjoitussarjaa tehdessäni olen päätenyt kuitenkin siihen, ettei koti ehkä sittenkään ole yksinomaan paikka. Se saattaa olla vaikkapa Karjalaisuus.

Regina**Olen kuvassa neljän vanha, joten kuva on otettu evakossa Kurikassa kesällä 1945. Seppo on 7-vuotias. Kuva on yksi ainoita evakkomatkalta säilyneitä.****”Uus kot” Suoranta Saaren Pohjasuolla.**

Toivon tuon hengen ja tämän paikan säilyvän tuleville polville ja välittävän kertomusta karjalaisten esivanhempien elämästä.

Kaksi määränpäättäI
Ikkunaton junanvaunu. Istun lattialla, jolle on levitetty olkia. Muista matkustajista tiedostan ainoastaan Annitadin. Siinä kaikki, mitä muistan evakkomatkasta. Mukana on ilmeisesti myös Seppo-veli. Myöhemmin saamani tiedon mukaan äiti kulki eri teitä karjan kanssa, ja isä oli tietysti rintamalla.

Saavumme hevoscarryyllä punaiseksi maalatun maalaistalon pihamaalle. Käräyt ovat puupyöräiset ”lippaki-

essit”. Nytkään en tiedosta, keitä muita on mukana, kun katselen ajoneuvon korkeuksista pihanurmikolla lojuvaa tavararöykkiötä. Tunnistan ”meijä taikanan”! Taikinatinun kannen raosta tursottaa tummaa johtoa, johon on pujotettu valkeita ja tummanvihreitä posliinimokkuloita. Muistan että ne liittyvät jollain tavoin radioon ”sillo koton olles”.
Olemme saapuneet Eerolan taloon Kurikan Miedon kylässä. Olemme evakkoja - jo toista kertaa. Minä olin syntynyt ensimmäisellä evakkomatkalla Keski-Suomessa, Äänekoskella.**II**

Olen jälleen junassa, tällä kertaa oikein matkusta-

javaunussa. Herään hieman nolona, sillä ole nukkunut pylly pystyssä päätä ja käsiä penkkiin nojaten, ja vaunu on täynnä tuntemattomia ihmisiä. Mukana on sentään isä, joka asettelee minua penkille kainaloonsa.

Seponkin täytyi olla kanssamme, vaikkei minul-la ole hänestä muistikuvaa tässä yhteydessä. Olimme tavanneet aikaisemmin jollain ratapihalla äidin, jonka jälleen piti kulkea eri junalla karjan ja Tipsu-kissan kanssa. Tipsusta minulla onkin huoli. Se oli pantu puiseen limonaadipullolaatikkoon, mutta laatikon rakokset olivat liian suuret, ja kissa oli karaanut.

On talvi. Ajamme hevosreellä kunnes tulemme jonkin talon pihaan. Hangessa on tavararöykkiö ja joitakin huonekaluja.

- Kaho isä! Iha ko meijä sänky!

- Meijähä se onki.

Olemme saapuneet ”uutee kottii”.

III

Tipsu oli palannut ennen junan lähtöä ja pääsi myös onnellisesti uuteen kotiin. Siitä tuli suuren kissaperheeni kanta-äiti.

Nykyisessä kodissani on kunniapaikalla taikinatiinu. Seinällä riippuvat nauhassa myös edellä mainitut valkoiset ja vihreät posliiniesineet, jotka tuovat mieleeni erään varhaislapsuuteni merkittävän hetken.

Oudoilla ovilla

Matti ja Sylvi Eerolan talo sijaitsi lähellä Kyröjokea. Meidän lemmiämme laidunnettiin joen toisella puolella, ja lehmien luo mentäessä oli ylittettävä kaiteeton ponttonisilta. Eräänä syysiltana olin jäänyt kotiin äidin lähtiessä lypsylle. Isä ja Seppo eivät olleet kotona, eikä

Siiri-äiti ja minä Irja valokuvaamossa Imatran Vuoksen-niskalla.

Anni-tätiä enää ollut. Hän kuoli Kurikassa.

Olin talolaisten puolella. Puulieden vieressä oli halkolaatikko, jonka päällä istuin. Emäntä puuhasi jotain keittiössä, ja muitakin oli läsnä.

Pyöriskelin ympäriinsä halkolaatikolla, kun käteni osui lieden reunalla olevaan kuumaan kahvipannuun. Pannu kaatuu ja putoaa lattialle. Kahvi loiskuu liedelle ja päälleni kunnes alkaa levitä pitkin lattiaa. On pahaenteisen hiljaista. Kukaan ei sano mitään. Suunnaton kauhu täyttää mieleni. Mitä olenkaan tehnyt!

- Äiti!

En tiedä huusinko sen ääneen vaiko vain mielessäni. Syöksyin ulos eteiseen. Raton omaa oveamme, mutta kotona ei ollut ketään.

- Äidin luo, oli ainoa ajatukseni.

Juoksin ulos pimeään. Tuuli ja sataa tihuutti. Vähitellen silmät tottuivat pimeään niin että erotin tien. Juoksin, juoksin... Oli päästävä äidin luo. Saavuvin joelle. Pimeässä oli vaikea hahmottaa sillan paikkaa. vettä

oli runsaasti. Se virtasi yli sillan! Miten pääsen yli?

Polvistuin vesirajaan. Tunnustelin siltaa käsilläni. Löysin kuin löysin sillan reunassa olevan poikkiparrun ja aloin edetä vedessä kontaten. Koholla oleva parru oli merkinä sillan reunasta, jota ei saanut ylittää. Konttasin ottaen tukea parrusta. Kylmä vesi huuhteli käsiäni ja jalkojani kastellen vaatteeni. Pelko ahdisti ja itku pyrki esiin, mutta muuta mahdollisuutta ei ollut. Takana olevalla rannalla ei ollut minulle ketään. Oli vain äiti – joen toisella puolella.

Joen ylitys kesti kauan, mutta silmät tottuivat pimeään ja saatoin jatkaa jälleen matkaani juosten. Osasin oikean suunnan. Kuulin mai-toastioiden kalinaa.

- Äiti!

- No kuka ihme se sieltä tulloo!

Äidin syli! Lopultakin turvassa.

Nimimerkki

”Regina”

jatkuu...

Karjalaistaustaiset vaikuttajat Loimaan seutukunnan kunnalliselämässä 1947-

Karjalaisten jouduttua 1944 jälkeen sijoittumaan uusille asuinsijoille he ottivat aktiivisesti osaa uuden kotikuntansa monimuotoiseen elämään, myös kunnalliseen elämään. Vuonna 1947 pidetyissä kunnallisvaaleissa karjalaiset olivat mukana omalla listallaan. Seuraavissa vaaleissa 1951 he sen sijaan olivat mukana eri puolueiden listoilla. Karjalaisten aktiivisuudesta johtui se, että he saivat suhteellisesti ottaen oman siivunsa valtuustopaikoista.

Kunnanvaltuustojen toimikausi oli kolme vuotta, kunnes vuodesta 1961 lähtien se oli neljä vuotta.

Tähän on koottu kurkijokelaisten sijoitusalueen, eli saviseudun, 10 kunnan tiedot kunnanvaltuustojen ja -hallitusten karjalaistaustaisista jäsenistä. Valtaosa heistä on ollut Karjalassa syntyneitä, mutta on myös toisen (2 sp) ja kolmannen (3 sp) sukupolven edustajia, heidän kohdallaan on kyseisen henkilön toisen vanhemman oltava karjalaista sukujuurta.

Tämä kooste liittyy 2008-2009 julkaistun juttusarjaan karjalaisia kunnalliselämässä.

Alastaro

1948 Onni Salminen, Pekka Sarolahti
1951 Uno Hämäläinen, Arvi Jääskeläinen, Juho Savolainen
1954 Uno Hämäläinen, Arvi Jääskeläinen, Pekka Sarolahti
1957 Uno Hämäläinen, Antti Kaartinen, Toivo Koho, Onni Salminen
1961 Uno Hämäläinen, Toivo Koho, Reino Sarolahti, Kalle Tilli
1965 Uno Hämäläinen, Kalle Tilli
1969 Uno Hämäläinen, Kaarlo Mykkänen
1973 Kalle Tilli
1977 Kaarlo Mykkänen
1981 Kaarlo Mykkänen, Vilho Kuosa, Eero Jääskeläinen
1985 Vilho Kuosa, Eero Jääskeläinen
1989 Eero Jääskeläinen, Timo Heikkinen
1993 Eero Jääskeläinen, Timo Heikkinen, Pentti Jussilainen
1997 Timo Heikkinen, Pentti Jussilainen
2001 Timo Heikkinen, Pentti Jussilainen
2005 Timo Heikkinen, Pentti Jussilainen

Onni Salminen toimi kunnanvaltuuston puheenjohtajana vuosina 1958-59.

Loimaan kaupunginvaltuuston puheenjohtajistoa valtuustosalissa.

Pentti Jussilainen toimi kunnanvaltuuston puheenjohtajana vuosina 2001-08.

Alastaron kunnanhallitukseen ovat kuuluneet Onni Savolainen, Eero Kuosa, Arvi Jääskeläinen, Toivo Koho, Aapro Ukkonen, Tuovi Siili, Vilho Lankinen, Kalevi Koho, Timo Heikkinen, Sylvi Kiviranta ja Pentti Jussilainen.

Alastaro liittyi Loimaaseen vuoden 2009 alussa.

Karinainen

1948 Antti Taskinen
1951 Juho Heinonen, Petter Terävä, (Valde Malinen ?)
1954 Juho Heinonen, Petter Terävä, (Valde Malinen ?)
1957 Juho Heinonen, Petter Terävä
1961 Petter Terävä, Alma Turkki
1965 Viljo Ahokas, Otto Harmainen
1969 Reino Kuopio
1973 Reino Kuopio, Eino Peippo
1977 Eino Peippo, Pentti Terävä (2 sp)
1981 Pentti Terävä
1985 Pentti Terävä, Eeva Mäkelä, Martti Rokka
1989 Pentti Terävä, Martti Rokka
1993 Pentti Terävä, Martti Rokka, Aila Simola, Tuula Tuominen (2 sp).
1997 Martti Rokka, Aila Simola
2001 Henri Valkeapää (2 sp), Erkki Poutanen, Kaisa Simola (2 sp), Veikko Pitkänen (2 sp), Juha Lehtinen (2 sp)

Kunnanhallituksessa ovat toimineet Heikki Tirri, Juho Heinonen kh:n pj. yhden valtuustokauden, Otto Harmainen, Martti Rokka, Aila Simola ja Veikko Pitkänen. Karinainen liittyi Pöytyään

vuoden 2005 alussa.

Loimaa

1951 Mikko Luhtala, Pekka Äikää
1954 Aaro Mylen
1957 Juho Toiviainen
1961 ei edustusta
1965 Juho Toiviainen
1969 Eino Ahokas, Martti Repo
1973 ei edustusta
1977 Veikko Toiviainen
1981 Veikko Toiviainen
1985 ei edustusta
1989 Tellervo Niemensuo
1993 Tellervo Niemensuo, Markku Ahokas (2 sp)
1997 Tellervo Niemensuo, Markku Ahokas
2001 Tellervo Niemensuo, Taina Haavisto (2 sp)
2005 Pekka Ahokas (2 sp), Taina Haavisto, Eero Hämäläinen, Raimo Savolainen, Leena Virtanen (2 sp)
Kaupunginhallitukseen ovat kuuluneet Martti Repo, Markku Ahokas, Pekka Ahokas ja Taina Haavisto.

Loimaan kunta

1948 Martti Koho, Simo Tiippa, Emil Soikkeli, Mikko Luhtala
1951 Simo Tiippa, Emil Soikkeli, Oiva Kemppinen, Albert Eklund, Juho Kultanen, Pekka Lukka, Petter Martikainen
1954 Emil Soikkeli, Simo Tiippa, Oiva Kemppinen, Albert Eklund, Pekka Lukka, Petter Martikainen, Edvard Poskiparta
1957 Albert Eklund, Oiva Kemppinen, Viljo Lankinen, Emil Soikkeli, Johannes Sihvonen

Jatkuu seur. sivulla

Isäni perhe, kuva on oletettavasti vuodelta 1909, koska Regina-mummon sylissä oleva Topias on juuri syntynyt. Isäni Pekka on lapsista toiseksi pienin (2.vas). Kuva on otettu Hevoskorven torpan pihalla. Ukko – Juhana Heinonen oli Tervun hovin torppari kunnes osti Taljavaaran tilan oman kodin paikaksi.

Jatkoa edell. sivulta

1961 Oiva Kemppinen, Viljo Lankinen, Johannes Sihvonen, Kaarina Kaaprola, Veikko Hämäläinen, Toivo Taitonen
 1965 Oiva Kemppinen, Veikko Hämäläinen, Lauri Hämäläinen, Eino Vepsä
 1969 Veikko Hämäläinen, Lauri Hämäläinen, Eino Vepsä, Meeri Lukka, Lauri Löppönen
 1973 Veikko Hämäläinen, Eino Vepsä, Lauri Löppönen, Teuvo Ahokas
 1977 Lauri Löppönen, Teuvo Ahokas
 1981 Lauri Löppönen, Teuvo Ahokas, Leena Mattila (2 sp)
 1985 Leena Mattila
 1989 Raimo Savolainen
 1993 ei edustusta
 1997 Pekka Ahokas, (2 sp), Riitta Heikkilä, (2 sp).
 2001 Pekka Ahokas
 Kunnanhallituksen jäseninä ovat toimineet Jaakko Hämäläinen, Veikko Tiainen, Lauri Hämäläinen, Erkki Jussilainen, Veikko Tiainen, Erkki Häyhä, Väinö Vepsä, Eino Vepsä, Pekka Ahokas.
 Loimaan kunta ja kaupunki yhdistyivät vuoden 2005 alussa.

Mellilä

1948 Sulo Ristolainen, Pekka Jakonen, Kalle Nikkanen, em. tilalle kesken kauden Anton Mielonen
 1951 Sulo Ristolainen, Anton Mielonen, Viljo Torikka, Pekka Repo
 1954 Anton Mielonen, Viljo Torikka, Pekka Repo, Heikki Ristolainen
 1957 Anton Mielonen, Viljo Torikka, Pekka Repo, Johannes Ryösä
 1961 Anton Mielonen, Viljo Torikka, Johannes Ryösä
 1965 Anton Mielonen, Viljo Torikka, Tauno Tonder
 1969 Anton Mielonen, Tauno Tonder, Martti Jakonen
 1973 Tauno Tonder, Martti Jakonen
 1977 Martti Jakonen, Katri Kärppä
 1981 Katri Kärppä, Tapio Rämö, Juha Lehtinen (2 sp)
 1985 Katri Kärppä, Matti Ristolainen

1989 Matti Ristolainen, Timo Kärppä (2 sp)
 1993 Timo Kärppä, Kerttu Lahtinen, Olli-Pekka Nummela (2 sp), Martti Meskanen
 1997 Matti Ristolainen, Olli-Pekka Nummela, Hannu Kauti (2 sp)
 2001 Matti Ristolainen, Hannu Kauti, Tuomas Lankinen (2sp), Ilkka Lankinen
 2005 Matti Ristolainen, Hannu Kauti, Tuomas Lankinen, Markku Hongisto, Johanna Kärhä (3 sp), kausi jäi vajaaksi poismuuton takia.

Kunnanvaltuuston puheenjohtajina ovat toimineet Tauno Tonder, Olli-Pekka Nummela, Tuomas Lankinen, Matti Ristolainen. Kunnanhallituksen jäseninä ovat toimineet Viljo Torikka, Pekka Repo, Heikki Ristolainen, Martti Lankinen, Tapio Rämö, Martti Meskanen, Hannu Kauti, Katri Kärppä, Sirkka Lukka, Juha Lehtinen.
 Mellilä liittyi Loimaaseen vuoden 2009 alussa.

Metsämaa

1948 Adam Kylliäinen, Armas Vento
 1951 Armas Vento, Matti Veijalainen
 1954 Matti Veijalainen
 1957 Onni Hämäläinen, Eemil Härkönen
 1961 Eemil Härkönen, Veijo Vento, Lauri Vepsä
 1965 Veijo Vento
 1969 Veijo Vento, Väinö Granö
 1973 Sulo Sinkkonen
 Kunnanhallitukseen ovat kuuluneet Väinö Vepsä, myös kh:n puheenjohtajana, Väinö Granö.
 Metsämaa liittyi Loimaaseen vuoden 1977 alussa.

Oripää

1948 Mikko Häkli, Toivo Heinonen
 1951 Mikko Häkli, Toivo Heinonen, Martti Kuosa
 1954 Väinö J. Nenonen, Mikko Häkli, Antti Hamunen
 1957 Mikko Häkli, Toivo Heinonen, Arvi Karonen, Petter Sihvonen
 1961 Toivo Heinonen, Arvi Karonen, Juho Lukka
 1965 Väinö J. Nenonen, Juho Lukka, Juhana Paju
 1969 Väinö J. Nenonen

1973 Väinö J. Nenonen
 1977 Väinö J. Nenonen
 1981 Petter Sihvonen, Jouko Heinonen, Reijo Vainionmaa
 1985 Petter Sihvonen, Reijo Vainionmaa
 1989 Reijo Vainionmaa, Matti Lankinen
 1993 Matti Lankinen
 1997 Matti Lankinen, Reijo Vainionmaa, Pekka Paju (2 sp)
 2001 Matti Lankinen, Reijo Vainionmaa, Pekka Paju
 2005 Jussi-Pekka Paju (3 sp)
 Kunnanhallitukseen ovat kuuluneet Mikko Häkli, Väinö J. Nenonen toimien myös kh:n puheenjohtajana, Toivo Heinonen, Arvi Karonen, Matti Lankinen, Pekka Paju toimien myös kunnanhallituksen puheenjohtajana.

Pöytyä

Ensimmäinen maininta karjalaisista Pöytyän kunnalliselämässä löytyy vuosilta 1948-51 jolloin Pekka Kiiski on kuulunut kunnallislautakuntaan.
 Vaalien tulokset löytyvät pöytäkirjoista vuodesta 1954 lähtien.
 1954 Matti Puhakka, Kauko Halme, Arne Hongel, Matti Torkki, Kaarlo Tukia
 1957 Tiedot puuttuvat
 1961 Kauko Halme, Heikki Kiiski, P.J.Rouhiainen, Arvo Virtanen
 1965 Heikki Kiiski, P.J.Rouhiainen
 1969 Oiva Ketola, Erkki Kiiski, Eino Kuopio,

Arvo Virtanen, Reino Rouhiainen
 1973 Erkki Kiiski, Eino Kuopio, Reino Rouhiainen, Arvo Virtanen
 1977 Erkki Kiiski, Reino Rouhiainen ja Pertti Vaittinen, Sirkka Alanen
 1981 Erkki Kiiski, Sirkka Alanen
 1985 Erkki Kiiski, Väinö Torikka
 1989 Kauko Sinkkonen (2 sp)
 1993 Kauko Sinkkonen, Pekka Rasilainen (2 sp)
 1997 Kauko Sinkkonen, Pekka Rasilainen (2 sp)
 2001 Pekka Rasilainen, Pirkko Riikonen, Elina Keloniemi-Hurttila (2 sp), Jyri Vartio (3 sp)
 2005 Elina Keloniemi-Hurttila, Hannu Ketola (2 sp), Eero Kuisma, Pekka Rasilainen, Pirkko Riikonen
 Kunnanvaltuuston puheenjohtajana ovat toimineet Matti Puhakka ja Erkki Kiiski. Kunnanhallituksen jäseninä ovat olleet P.J.Rouhiainen, Reino Rouhiainen, Eino Kuopio, P.J.Rouhiainen, Pekka Rasilainen, Arvo Virtanen, Pirkko Riikonen, Kauko Halme.

Vampula

1948 Johannes Heikinmaa, Arvi Karppinen
 1951 Johannes Heikinmaa, Arvi Karppinen, Pekka Laukkanen
 1954 Johannes Heikinmaa, Arvi Karppinen, Antti Kylliäinen
 1957 Arvi Karppinen, Antti Kylliäinen

Vampulan kunnantalo, joka on valmistunut 1951. Vampula kuuluu nykyään Huittisiin ja kunnantaloa korjataan parhaillaan päiväkodiksi.

1961 Pekka Ijäs, Vilho Kylliäinen, Jouko Sihvonen
 1965 Pekka Ijäs, Vilho Kylliäinen
 1969 Vilho Kylliäinen, Arne Tolkki
 1972 Leo Vehviläinen
 1976 Paavo Tuunainen
 1981 Arne Tolkki, Kari Kojo
 1985 Kari Kojo, Kaarina Leppämäki (2 sp), Ritva Vainio (2 sp) Matti Lunden (2 sp)
 1989 Kari Kojo, Kaarina Leppämäki
 1993 Kari Kojo, Kaarina Leppämäki, Arne Matintalo (2 sp)
 1997 Kaarina Leppämäki, Arne Matintalo
 2001 Kari Kojo
 2005 Kaarina Leppämäki, Jari Mäenpää (2 sp)
 Kunnanhallituksen jäseninä ovat toimineet Johannes Heikinmaa, Uuno Varjus, Sirkka Heinonen, Arne Tolkki, Toivo Arola, Kari Kojo ja Jari Mäenpää. Arne Tolkki ja Kari Kojo ovat toimineet myös kunnanhal-

lituksen puheenjohtajana. Vampula liittyi Huittisten kaupunkiin vuoden 2009 alussa.

Yläne

1948 Antti Pöllänen, Vilho Lankinen ja Viljo Hatakka
 1952 Eero Tuokko
 1954 ja 1957 ei edustusta
 1961 Antti Pöllänen
 1965 Antti Pöllänen
 1969 Tauno Immonen
 1973, 1977 ja 1981, ei edustusta
 1985 Tapio Rastas
 1989 Reino Sahla
 1993 Reino Sahla, Timo Hämäläinen (2 sp)
 1997 Timo Hämäläinen
 2001 Tapio Rastas
 2005 Tapio Rastas
 Kunnanhallituksen jäseninä ovat toimineet Tauno Immonen, Antti Pöllänen, Otto Majuri, Eero Tuokko, Reino Sahla, Timo Hämäläinen.
 Yläne liittyi Pöytyän kuntaan vuoden 2009 alussa.
Arvi Heinonen

Näkökulmia

Sain vastikään käyttööni kirjan, joka kertoo vanhoista elämäntavoista suomalaisella maaseudulla. Vaikka olen suunnilleen samanikäinen tuon kirjan tekijän kanssa ja mielestäni seurannut maalaiselämää varsin läheltä, huomasin, että oikeastaan tarvitsisin sanakirjan tai ainakin hyvin kokeneen ihmisen, joka selittäisi kaikki kirjassa esiintyvät oudot esineiden ja työvaiheiden nimitykset.

Otsikkona oleva sana olisi helppo sekoittaa sanoihin pä i v i t t e l y j a p ä i v e t t y ä. Ei ole kuitenkaan tarkoitus päivitellä maailman pahuutta eikä ihmetellä ihmisten avuttomuutta. Päivettymisestäkään ei talvipakkasella innosta juttua vääntää. Sen sijaan ajankohtaista nykyisenä nopean kehityksen aikana lienee uhrata ajatuksia omien tietojen ja taitojen päivittämiseksi. Kaikki tuntuu käyvän nykyisin niin kovin pian vanhanaikaiseksi. Tämän seudun senioreilla on oivallinen tilaisuus päivittää tietojansa ja taitojansa senioritalouskoulussa. Kokonaisen vuoden ajan saamme käydä paikallisessa oppilaitoksessa ammentamassa uusimpia ko-

PÄIVITTÄMÄSSÄ

dinhoitoon ja kotitalouteen liittyviä taitoja. Tutummin sanottuna saamme käydä talouskoulua kahtena päivänä viikossa. Laitamme ruokaa, teemme käsitöitä, opimme uusimmat siivouskäytännöt ja tutustumme tietokoneiden tarjoamiin ihmeellisiin mahdollisuuksiin. Emme edes vielä tiedä, mitä kaikkea mielenkiintoista vasta alussa oleva opiskeluvuosi meille tarjoaa.

Jokaisena koulupäivänä saamme lämpimän aterian. Sen merkitystä ei kukaan uskaltane vähätellä. Voimme ostaa edullisesti vielä kotiinkin vietävää koulumme Herkkuvakasta, mikäli kiinnostusta on. Aivan ihmeelliseltä meistä seniorista tuntuu, että opetus ja ruokailu koulupäivinä eivät kysy meiltä lainkaan edes kolikoita. Omana kouluaihana kun ei sellaisesta edusta osannut edes uneksia, niin tarpeellista kuin terveellinen lämmin ateria olisi sodanjälkeisessä elämässämme ollut. Meidän yhteiskuntamme on todella valtavasti kehittynyt niistä ajoista. Verovaroista toki olemme kaiken tuon kustantaneet, mutta mo-

nessa muussa maassa ei ole osattu järjestää asioita näin viisaasti, vaikka sielläkin veroja maksetaan. Lähetämme kiitollisia terveisiä talouskoulun perustajille ja senioritalouskoulun suunnittelijoille ja toteuttajille.

Kaiken edellä mainitun ohessa saamme tutustua uusiin ihmisiin. Saamme mieltä virkistävää tekemistä ja ajattelemista niiksi välipäiviksikin, jolloin yritämme soveltaa opittua kotioloissa. Yhdessä koetut sattumukset ja kommellukset antavat nauruterapiaa, jota monet asiantuntijat suosittelevat. Ongelmien ratkaisu varmaan tekee sekin hyvää. Ongelmiahan oidoissa tiloissa ja tilanteissa pakkaa aina syntymään.

Kurssimme on jo viides samantapainen koulutus täällä. Mitään yläkäräjaa ei pääsyvaatimuksena esitetty. Jokainen sai punnita itse omat voimavaransa. Eläkeläisenä eleminen oli ainut virallinen vaatimus. Yli kaksikymmentä senioria tarttui tällä kertaa tarjottuun tilaisuuteen. Entiset kurssilaiset käyvät joskus ovensuussa kadehtimassa meidän onne-

amme. He olisivat halunneet jäädä luokalle, mutta se ei ole mahdollista.

Minä olen puolestani kadehtinut niitä edellisiä kurssilaisia. Pyytänyt ja vaatinut, että he kertoisivat oikein paikallislehdessä, millaista siellä senioritalouskoulussa on. Mitä siellä opitaan? Mitä siellä tehdään? Kannattiko mennä? Aina on vastauksissa ollut myönteistä hyrinää, mutta lehden palstoille ei ole kukaan uskaltanut tulla kokemuksistaan kertomaan. Onhan tässä aina omat riskinsä.

Parin viikon kokemuksen perusteella uskallan sanoa, että kotitaloustietojen päivittäminen kannattaa. Miksi polkea aina samoja vanhoja raiteita, jos tarjolla on edullisia vaihtoehtoja? Tuuletaminen tekee aivoillekin hyvää.

Koulumatkoilla olen myös päättänyt tuulettaa. Ilmojen haltijalle olen lähettänyt kainon toivomuksen, että kirpeimmät pakkasaamut sattuisivat niille vapaapäiville. En ole näet pakkaspojan kanssa oikein hyvissä väleissä. Kävelymatkat hoitavat kuntoa.

Lyyli Nevanperä

Pöytyän kunnantalo toimii edelleen kunnan virastotalona Pöytyän ja Yläneen yhdistyttyä.

Karjalainen nainen ja sankaruus

FT Tarja Kupiainen

Sankaruus on urotekoja, urhoollisuutta ja yhteisön edun laittamista oman edun edelle. Usein sankarit mielletään miehiksi, miehuulliset teot sankariteoiksi. Luennossa pohditaan, miten nainen ja

naisellinen mahtuvat sankaruuteen. Entä millaista sankaruutta erityisesti karjalainen nainen kantaa itsensä? Teemoja tarkastellaan lähihistorian ja kansanrunouden näkökulmista nykyhetkeen peilaten.

Luento järjestetään Karjala-talolla Helsingissä (Käpyläkuja 1) 9.2.2010 klo 18.00.

Tilaisuus on maksuton ja yleisölle avoin. Tervetuloa!

Suomi-Venäjä-Seura Loiman osasto matkailee

Loimaalla on aktiivisesti toimiva Suomi-Venäjä-Seuran osasto, joka järjestää tapahtumia ja matkoja. Tämän vuoden ohjelmassa on mm. Kulttuurimatka Helsinkiin 20.2. pääkohteena tutustuminen Tretjakovin gallerian taidenäyttelyyn Tennispalatsissa.

28.2. järjestetään Pohjan tilalla Loimaalla musiikki- ja yhteislaulutapahtuma.

Osastollemme esitettyjen toivomusten perusteella järjestämme Itä-Viron matkan 13.-16.5. 2010. Matkaan sisältyy paljon ohjelmaa mm. tutustuminen Narvaan, kartano- ja luostarikäyntiä, yöpyminen Pyhäjärven kylpylässä Peipsijärven rannalla ja tutustuminen Tarttoon.

Matka Pietariin 18.-

21.6.2010 eli parhaaseen aikaan kesällä. Ohjelma on kulttuuripainotteinen.

1.-4.7.2010 tehdään matka Kurkijoelle. Yövytään kaksi yötä Gennadi ja Vera Nikitinin perheessä Kurkijoella. Matkalla käydään Sortavalassa ja Valamon luostarisaaressa. Paluumatkalla majoittuminen Muolaassa. Mahdollisuus käydä Käkisalmen keskiaikaisilla markkinoilla. Paluumatkalla käydään Viipurissa, joten ostosmahdollisuus kauppahallissa tai pellava-kaupassa.

Matkoillemme ovat kaikki tervetulleita myös ei-jäsenet.

Lisätietoja tapahtumista saa Eila Rautanen 040-5651525 tai Tarja Kiviniemi 050-3298676

Ylläksellä yriteltiin...

Kalakurkia pilkillä Äkäslompolossa

Seitsemän tunturin kylä, Äkäslompolo.

Jo toisena talvena peräkäin Hiitolan Pitäjätseuran järjestämään talvimatkaan osallistui myös Kalakurkia. Kipakoiden pakkasilmojen jälkeen saimme matkaviihkoksemme juuri sopivat hiihto- ja pilkkikelit. Pakkasta oli koko ajan ainoastaan 6-10 astetta.

Arvata saattaa ettei Kalakurjille hiihtäminen yksin riittänyt, vaan mieli teki myös tutkailemaan paikallista kalakantaa.

Ensimmäinen koitoksemme tapahtui Kesänkijärvellä, paikalliset kertoivat siitä saadun siikaa ja muuta arvokallaa, saattaa näin ollakki, vai oiskoha hyö narranneet meitä?? Kovasta yrityksestä huolimatta ei kukaan meistä saanut ainuttakaan kalaa. Toisaalta varmoja nyppyjä kyllä oli mutta Ahti lienee ollut vaan kitsaalla tuulella.

Periks' ei anneta..

Paikallisesta lehdestä Kalakurkien äiti Saini huo-

Martti ja Saini Repo sekä Viljo Ylönen, taustalla Kesänkitunturi.

masi että Äkäslompolossa järjestetään pääsiäispilkit, joten tuumattiin porukalla, että toki siinä silloin pitäisi kalojakin olla. Niinpä päätettiin seuraava pilkkireissu suunnata Lompolojärvelle.

Innokkaimmat pilkkijät Martti, Saini ja Ville tallustelivatkin seuraavana päivänä aivan kylän keskellä olevan järven jälle. Raija

kuitenkin lannistui jo ensimmäisestä kalattomasta päivästä ja katsoi hiihtämisen paremmaksi ja lämpimämmäksi vaihtoehdoksi.

Äkäslompolo osoittautuikin paljon yhteistyöhalukkaammaksi pilkkijöiden kanssa, sillä saalista kertyi melkoisesti... yhteensä 43 kalaa.

Saini ja Ville kiskoivat erisorttisia kaloja kumpikin 19 kpl Martin repun ollessa pikkuisen keveämpi, se suotakoon Hiihtoneuvokselle. Siinä lajissa on hänelle syytä nostaa hattua lukuisista Finlandia hiihtoon osallistumisista melkein tuplaneuvoksen tittelin ansaitsisi.

Tietysti leikkisästi alettiin ratkomaan kenestä porukassamme tehdään Äkäslompolon pilkkimestari.

Ensimmäisen kalan sai Saini. Isoimman kalan, lähes puolikiloisen siian sai

Ville. Kalamäärän ollessa sama 19 voisi ajatella tasapeliä, mutta eiii... kyllä jokaisessa mittelössä tavalla tai toisella voittaja löytyy.

Ilman vaakaakin todettiin että suurimman kalan saaneena Villen saalis painoi eniten, samoin kalojen yhteispituus oli suurin.

Tuomarina ollessani päätelin ilman kotiinpäin vetoa, että Ville tällä tavalla laskettuna oli tämän päivän voittaja.

Mutta niinkuin vaaleissakin on tapana, eri laskentaperustetta käyttämällä jokainen voisi tavalla tai toisella julistautua voittajaksi, kaikissa kolmessahan voittajainesta kyllä löytyy.

Se oli kuitenkin varmaa että kirjoittaja jäi näissä pilkkihommissa viimeiseksi.

Talviterveisin Raija Laaksonen

Näin runsaan saaliin luovutti Äkäslompolo

Lämpöä Karjalaan, jo kuudetta kertaa!

Sukia, saippuaa, sandaaleja, shampoota, shortseja, suksia, saappaita, sähköpattereita... Tiedätkö mikä yhdistää edellä olevat esineet? Totta, kaikkea edellä mainittua ja paljon muutakin on viimeisten viiden vuoden aikana kerätty ja kuljetettu rajan taakse tuomaan lämpöä karjalaisille lapsille ja nuorille. Kyseessä on valtakunnallinen Leojen Lämpöä Karjalan lapsille-aktiviteetti. Ihan pienestä keräyksestä ei ole kyse, sillä Leot ovat keränneet reilusti yli 20 000 kenkäparia, yli 30 000 vaatekappaletta, rekkakontillisen urheiluvälineitä sekä huomattavan määrän hygieniatarvikkeita. Rahalahjoituksilla on hankittu sähkölämpöpattereita. Paikkakunnalla toimiva Leo club Loimaanseutu on ollut mukana aktiviteetissä jokaisena vuotena.

Tämänkertaisen keräyksen keräysartikkelina ovat kaikenkokoiset liinavaatteet mukaan lukien pyy-

heliinat. Keräyspisteemme sijaitsevat ArteMiinassa Loimaan keskustassa ja Huolto- ja pesupalvelu Rautiaisella Mellilänkylässä. Keräyspisteisiin voi viedä tavaraa huhtikuun loppuun asti. Loimaan ala- ja yläasteille tullaan tänä vuonna järjestämään oma keräyskilpailu, jossa maineen ja kunnian lisäksi paras koulu palkitaan. Kouluille tullaan lähettämään haastekirje ja tarkempaa tietoa keräyksestä helmikuun aikana.

Keräykseen toimitettavien pussilakanoiden, aluslakanoiden, tynnyliinojen ja pyyhkeiden tulee olla pesyttyä ja ehjiä, mutta niistä saa toki näkyä jo käytönmerkkejä. Karjalaan tavarat toimitetaan yhteistyössä Karjalan Apu ry:n kanssa. Suomen Leojen edustajat ovat käyneet tutustumassa joulukuussa kohteisiin ja he osallistuvat myös avustusten luovutukseen.

Suvi Rautiainen
Leo Club Loimaanseutu

Tohtori, minulla on ongelma, sillä puhun kadulla itsekseni ja kaikki tuijottavat minua. Mitä teen? Ostakaa kännykkä.

Escon puumerkki

Nuutti vei Joulun mennessään, tällaisia Nuuttipukkeja tupsahti Raija Laaksosen eteiseen Porissa.

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija.

Tilaa nyt Kurkijokelainen, kaksi kertaa kuukaudessa ilmestyvä pitäjälehti!
Vuosikerta vain **39** eur. Tilattuna alle 1,70 eur/kpl.

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Lehden saaja

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Pvm. _____

Allekirjoitus: _____

Palauta kuponki kirjekuoressa osoitteella:
Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
tai tee tilaus sähköpostiosoitteessamme:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Suomalaisia laskiaisperinteitä

Uskonpuhdistuksen myötä paaston noudattaminen jäi suomalaisilta pois, mutta monet katsomukset, uskomukset ja kiellot pysyivät kansan mielissä. Laskiainen muuttui enemmän talonpoikaiseksi työjuhlaiksi ja ennen kaikkea naisten työ- ja toimialaan kuuluvaksi päiväksi. Työt piti lopettaa hyvissä ajoin iltapäivällä, jotta työt olisivat joutuneet hyvin koko vuoden. Saunaan täytyi mennä päivänvalolla ja siellä oli oltava ääneti, ettei seuraavana kesänä kiusana olisi karpäsiä ja muita hyön-teisiä.

Laskiaisena syötiin aiemmin tukevasti liharuokaa, koska seuraavan kerran sai syödä lihaa vasta paaston jälkeen pääsiäisenä. Perinteisiä laskiaisruokia olivat rasvarieska ja liharokka. Rasvarieska oli ohrajuhoista tehtyä leipää, jota oli höystetty sianihrralla. Liharokka oli keitetty herneistä ja rukiinjyvistä ja höystetty siansorkilla tai sian päällä. Keittoa kutsuttiin myös sorkkarokaksi. Myös herkut kuuluivat laskiaiseen. Laskiaispullat alkoivat yleistyä 1800-luvulla, ja ne kuuluvat laskiaisen viettoon edelleenkin. Laskiaispulla sisältää kermavaahtoa sekä mantelimaassaa tai mansikkahilloa. Ruokaan liittyi myös

uskomuksia. Sen piti olla ennen kaikkea rasvaista. Mitä enemmän rasva kiilteli sormissa ja suupielissä, sitä paremmin lypsivät lehmät ja siat lihoivat. Eikä rasvaa saanut pyyhkiä sormista pois, vaan sen piti antaa kulua itseksensä pois. Tämä takasi hyvän viikatteen käsittelykyvyn. Sormennuolija sen sijaan sai sirpeistä haavoja. Kun ruokien annettiin olla pöydässä koko päivän, se takasi runsauden

koko vuodeksi. Syödyistä siansorkista luut käytiin pääsiäisenä heittämässä sinne, minne haluttiin sikojen seuraavana kesänä menevän syömään -metsään tai vaikkapa naapurin peltoon.

Suomessa, jossa laskiaisen aikaan on talvikeli, liittyy laskiaiseen myös mäen laskeminen esimerkiksi pulkilla. Perinteisesti pulkkamäessä huudettiin ”pitkiä pellavia, hienoa hampua, nauriita kuin lau-

tasia ja räätiköitä (lanttuja) kuin nurkanpäitä (hirrenpää nurkkasalvoksessa)”. Naapurin pellolle saatettiin toivoa tuppuroita ja tappuroita. Mitä kauemmas kelkka luisti, sitä pidempiä pellavia saatiin. Muiden uskomusten mukaan naisten tuli pitää hiuksiaan auki ja harjata niitä usein. Näin taattiin pellavista puhtaita, kuituisia, vaaleita ja kiiltäviä.

Wikipedia

Sotaveteraanien 10. laulujuhla-tapahtuma Helsingissä

Juhlan pääpuhujaksi ja suojelijaksi on lupautunut tasavallan presidentti Tarja Halonen. Tapahtuman järjestävät Helsingin ja Espoon sotaveteraanikuorot ja niiden perinnekourot Viipurin Lauuveikot ja Espoon Mieslaulajat.

Laulujuhlien ohjelma käsittää perinteistä suomalaista mieskuoromusiikkia ja sotaveteraanikuorosten vakiintunutta isänmaallista ohjelmistoa. Sotaveteraanikuorosten lisäksi juhlassa esiintyvät perinnekourot, jotka aikanaan ovat sitoutuneet jatkamaan ja ylläpitämään sotaveteraanikuorosten lauluperinnettä. Sotaveteraanilaulajia tulee juhlaan osallistumaan noin 400, perinnekourojen laulajia lähes 300. Ohjelmassa on sekä kuorosten yhteisiä että kummankin kuororyhmän omia esityksiä. Solistina on oopperalaulaja Jorma Elorinne. Ohjelmassa on myös teatterineuvos Matti Raninin lausuntaesitys. Tilai-

suuden juontaa ylipormestari Eeva-Riitta Siitonen.

Järjestäjät toivovat maanpuolustuksen ystävien olevan mukana Helsingin Jäähallin katsomossa todistamassa, kuinka sodan kokeneiden veteraanien laulu vielä kajahtaa muistuttaen meitä Talvisodan raskaista, mutta kunniakkaista päivistä. Lippuja on saatavissa Lippupisteen toimipaikoissa kautta maan.

Suomen Sotaveteraaniliitto ry

Muistathan tehdä muuttaessasi osoitteenmuutoksen Kurkijokelaiselle?

Lehti ei saa uusia osoitteita tietoonsa automaattisesti. Postista saa ”Osoite muuttuu” -kortteja, jotka kulkevat ilmaiseksi.

Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
puh. (02) 762 2551 tai 050-521 3336
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. 1800
2. aasin
3. nukahtaneiden kirkossakävijöiden herättäminen
4. Aleksis Kiven
5. 160 vuotta
6. 28-32
7. graniitti
8. v. 1965
9. Tuusulassa
10. Intiassa.

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoimna:
ma suljettu, ti-pe 12-17, la 10-14

Asianajajia

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajajatoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajajatoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen kaupanvahvistaja
Kauppalankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajajatoimisto JARI HEIKMAN OY

AA, VT Jari Heikman
AA, VT Katri Ranta-Eskola
VT Kaarina Nylamo
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa
Puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

Erikoishammasteknikko

MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

EHT-
liiton
jasen